

DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 45

Lapkritis - November 24, 1995 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y.

SECOND-CLASS

341 Highland Blvd.

Kaina

Brooklyn, N.Y. 11207

\$1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

-- Už nepasitikėjimą A. Šlezevičiaus vadovaujama Vyriausybė lapkričio 14 dieną balsavo 57 Seimo nariai. 5 balsavo prieš, 3 balsavimo biuleteniai buvo sugadinti. LDDP frakcijos nariai, kurių yra 68, balsavime nedalyvavo. Pagal Seimo statutą, tam, kad interpeliacija Vyriausybei pavyktų reikėjo daugiau kaip pusės - 71 balso. Balsavimo rezultatus LDDP frakcija ir Vyriausybės nariai sutiko plovimais. Kita interpeliacija tie patys Seimo nariai galės teikti tik po 1996 metų kovo 10 dienos.

-- Nuo lapkričio 13 dienos Vilniaus miesto telefono numeriai, kurie prasidėjo skaitmenimis 666 pakeisti į 656. Anksčiau buvo pakeisti šių numerių pirmieji skaitmenys - 35 į 72, 660 į 233, 661 į 235, 662 į 236, 663 į 654, 664 į 234, 667 į 237, 669 į 691.

-- Kunigaikščio Gedimino paminklas bus liejamas Talino "ARS Monumentaal" liejykloje. Paminklo gamyba Estijoje kainuos beveik 25 tūkst. USD pigiau nei Lietuvoje. Vyriausybė, atsižvelgdama į tai, kad paminklas statomas iš suaukotų lėšų ir valstybės skirtos bronzos, išimties tvarka leido be maitų išvežti į Estiją 15 t bronzos. Vytauto Kašubos sukurtą Vilniaus ikūrėjo Gedimino paminklą planuojama pastatyti Vilniuje kitų metų viduryje. Lietuvoje paminklo liejimas kainuotų apie \$100 tūkst., Estijoje - kartu su transporto išlaidomis - apie \$75 tūkst.

-- Šiais metais didžiausia Lietuvos medaus gamybos bendrovė "Bičių korys" iš bitininkų supirko tik 20 tonų medaus. Prieš penkerius metus Lietuvos bitininkai kasmet parduodavo apie 150 tonų medaus. Bendrovės vadovai tvirtina, kad daugiau medaus supirkti negalima, nes lietuviai mažai jo suvartoja. Taip pat neįmanoma eksportuoti medaus, nes kamyninėse šalyse medus yra 2 - 3 kartus pigesnis. Lietuviško medaus kilogramas iš bitininkų perkamas po 1.5 USD, parduotuvėje parduodamas po 2.5 USD. Vokiškas ir lenkiškas medus kainuoja 1 - 1.25 USD.

-- 15 km nuo Panevėžio prie kelio į Biržus jau antri metai veikia nedidelis viešbutukas automobilininkams. Čia yra skoningai ir jaukiai įrengti 2 vienviečiai ir 4 dviviečiai kambariai. Pravažiuojantys užsieniečiai kartais būna nepatenkinti kambariais, tačiau nesiskundžia maistu. Vietiniai lietuviai pasigenda pramogų - bilijardo, suomiškos pirties. Vieno numerio kaina - 20 - 25 USD parai.

-- Lapkričio 2 dieną 4 valandą po pietų vietos laiku Lietuvos trispalvė buvo iškelta aukščiausioje Australijos viršukalnėje Tadas Kosciuška. Prastu oru, pučiant stipriam vėjui, o kalną dengiant debesims, į viršūnę įkopė alpinistas Vladas Vitkauskas, televizijos operatorius Vytautas Jankevičius, architektas Jonas Anuškevičius, verslininkas Povilas Giedrys ir Australijos lietuvis Dmitrijus Krancevičius. Žygio "Lietuvos Trispalvė - pasaulio viršūnėse" pabaigai beliko užkopti į Pietų Amerikos viršukalnę Akonkagvą- 6960 m.

Truputis istorijos

Dr. Algimantas Kabaila

Prieš dvidešimt metų Australijos Generalinis Gubernatorius, kuris buvo paskirtas pagal tuometinės darbiečių valdžios vadovo G. Whittlam rekomendaciją Karalienei, panaudodamas savo t.v. atsargos galias (reserve powers), kurios niekad nebuvo prieš tai nei po to panaudotos, atleido p. G. Whittlam iš Australijos ministro pirmininko pareigų ir iššaukė naujus rinkimus. Mes, Australijos Baltiesiai, dėl to nelūdiame, nes G. Whittlam buvo pripažinęs Baltijos kraštų aneksaciją de-jure.

Nauja Australijos t.v. Liberalų (konservatorių) ir Krašto partijų koalicijos vyriausybė, vadovaujama Malcolm Fraser, atšaukė šį pripažinimą jau pirmąją savaitę po perėmimo valdžios svėrtų. M. Fraser, dar būdamas opozicijos vadu, į savo rinkiminę platformą įtraukė pažadą tą Baltijos žmoniems padarytą nuoskaudą atitaistyti ir to pažado laikėsi. Ta proga galima priminti, kad visi Baltiesiai, įskaitant ir latvius, kurių yra du kart daugiau Australijoje negu lietuvių, veikė vieningai, savo veiklą koordinuodami per Australijos Baltų Tarybą. Kai svečiai iš PLB lankėsi Australijoje, PLB Pirmininkas turėjo audienciją su p. Bill Snedden, kuris trumpą laiką buvo opozicijos vadovu. Tad tuo pasikalbėjimu remiantis skelbtis esą tai nulėmė Baltijos šalių de-jure pripažinimo Sovietams atšaukimą yra visai netikslu, ypač kad atšaukimo pažadas buvo padarytas ir įvyk-

dytas ne Snedden, o M. Fraser. Gi turint omenyje ir kitų Baltiesių pastangas, toks nuopelnas savinimasis yra ir visai netikslus.

Taigi, retkarčiais reikia pažvelgti kuo objektyviau į praeities įvykius, kad būtų galima susidaryti galimai tikslesnį vaizdą. Dabar Lietuvoje kontraversijai iškilus viešumon dėl slaptai laikytų aukščiausių Lietuvos pareigūnų susitarimų su kaimynais, "Lietuvos Aido" redakcijos skiltis, spausdinta 1995 lapkričio 3 dieną, suglaustai ir tiksliai išdėsto tos kontraversijos šaltinius. Aišku, kad praradimas potencialių naftos šaltinių gali Lietuvai turėti neišpasakytai didelių pasekmių tiek ateities ekonominiam gyvenimui, tiek ir valstybės išlaikymui. Tad verta atkreipti dėmesį į susidariusią padėtį. Norint kuo tiksliau suvokti esamą padėtį, sunku būtų rasti geresnį šaltinį, kaip ištraukos iš jau minėto LA vedamojo, kuris vaizdžiai pavadintas "Pragertos Priesaikos". Cituojame:

"Širsti ant latvių dėl nugvelbto naftos telkinio... nevertėtų, nes baltieskoji sesė pasielgė pagal taisyklę: "Jei duoda - imk".

Širsti tegalima ant savęs, išsirikusių tokius partijos ir valstybės lyderius, - juk vandenys ir brangiuosius skysčius kaimynams padovanojo Lietuvos vadovai.

Truputis metų senumo istorijos. Pernai gruodžio 3 d. LA jau rašė, kad Lietuva savo principus, nustatant ekonominę zoną Baltijos jūroje, grindžia generalizuo-

ta kranto linija (ji eina iš šiaurės į pietus pagal meridianą). Tokiu atveju, priimtinausias sprendimas būtų statmuo į generalizuotą kranto liniją arba meridianą. Lietuva rėmėsi net keturiomis konvencijomis, iš kurių naujaisiais yra Jūros teisės konvencija (1982 m.)...

Latvija gi derybose pasirinko pasenusią (1958 m.) Teritorinės jūros konvenciją, kuri deklaruoja lygių trumpiausių atstumų principą. Šiuo atveju skiriamoji linija eina kampu pietvakarių kryptimi ir Lietuva, turėdama apie 100 kilometrų kranto linijos, neturi galimybės gauti ekonominės linijos su priešais esančia Švedija. Už poros jūrmylių lieka ir naftos telkinys. 1994 metų gruodyje, nors derybininkų susitikimai dar vyko tik nepilnus metus, premjeras A. Šlezevičius nutarė, kad derybos "išsisėmė" ir su kolega iš Latvijos priėmė "politini" sprendimą, kuris po pusmečio išbrinko iki "Maišiagalos memorandumo".

Požiūriai suartėjo Maišiagaloje, kur Lietuvos Prezidentas ir premjeras, lyg kokie kolchozu pirmininkai, ikvėpti didingos medžioklės trofėju, broliškai pasirašė po latvių pakištu popieriu:

"Rekomenduojama ekonominės zonos ribą brėžti 55 laipsnių 58 minučių 3 sekundžių paralele, atsiremiančia į Švedijos ekonominę zoną". LA gegužės 31 paskelbė tikslų dalybų žemėlapi.

Priėmus šią ribą, priimtas ir 1958 m. lygių atstumų principas, kuriuo, žinoma, analogiškai naudosis ir Rusija... Lietuva, kaip minėta, negaus nei naftos telkinų... , nei rimtesnių žvejybos

Pirmasis sniegas šių metų lapkričio 2 dieną Anykščiuose. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

kvotų. Net Lietuvos laivai, pasak ekspertų, "nekliudydami kuolu" negalės išplaukti į Švedijos vandenį. (...)

Premjeras ir Prezidentas, savo slaptame lošime statę ant "politinių" sprendimų, žodinių telefoninių susitarimų, asmeninių draugysčių ir memorandumų paliko Lietuvą su špyga kišenėje.

Dar daugiau. Juk ekonominės zonos saugomos kaip ir teritoriniai vandenys, taigi panorėjusi Rusija galės visai uždaryti Lietuvos išėjimą į atvirą jūrą. (...)

Kokia derybų grupė dabar imsis, kad ir keliomis sekundėmis (nuo 58 laipsnių 58 minučių ir 3 sekundžių paralelės) koreguoti rekomenduojamą ekonominės zonos ribą...? Koks tarptautinis arbitražas - į kuri, beje, žada kreiptis latviai - dar ką gali pridurti prie garsiojo memorandumo?

Tai vis kalba apie tokį atvejį, jei praėjus visam diplomatiniam šurmuliui vėl būtų atnaujintos A.Šlezevičiaus nutrauktos derybos. Bet latviams derybų jau nebereikia. Jie tegali patarti lietuviams susitvarkyti namuose. (...)

Reikalą dar gali bandyti gelbėti Seimas, nedelsiant ratifikuodamas 1982 m. Jūros teisės konvenciją ir įskambiai nurodydamas Vyriausybei, kad memorandume nurodyta teritorijos dalybų linija pripažinta nebus.

Prezidentas ir premjeras,

šiuurkščiai sulaužę priesaiką ir pažeidę valstybės teritorinį vientisumą, privalo nedelsiant atsistatydinti arba turi būti atstatydinti."

Ištrauką iš "Lietuvos Aido" vedamojo baigiame. Grįžtant prie Australijos prieš 20 metų paleistos vyriausybės ir pirmalaikių rinkimų "jubilejaus", beveik visi politiniai komentatoriai sutaria, kad dėl to įvykio ilginiui daugiausia nukentėjo per anksti išrinkta Liberalų-Krašto partijų koalicija, o ne iš vyriausybės atleisti Darbiečiai. Kodėl? Tai gana plati kita tema.

Vieno sakinio suvestinę būtų galima formuluoti taip: Koalicijai vis buvo prikaišiojama, kad jie, nors ir teisėtu, bet nešvari būdu perėmė valdžią. Ir tai jiems trukdė vykdyti savo programą, nes vis reikėjo nusilenkti viešajai nuomonei, kuri vis buvo veikiamą jiems nepalankia linkme.

O dabar, Australijoje vis stiprėja balsai, kad iš vis Gubernatorių nebereikia ir kad Australijai laikas pasidaryti respublika. Gi Lietuvoje tikrų gubernatorių dar nėra ir praktiškai nėra galimybės suspenduoti vyriausybę. Tad reikia laukti sekančių rinkimų ir ruošti jiems, prisimenant tą auksinę taisyklę "rinkėjas (klientas) visad teisus", atseit jų peikti nevalia... Deja, šios taisyklės dar nesame įsisaminę.

Sydnejus, 1995 lapkričio 14 d.

Vilniuje atidengtas monumentas Sausio 13-osios aukoms. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

"Duok tam vokiečiui per galvą!"

arba kaip Šiaulių policija išvadavo amerikietį įkaitą autobuse nuo teroristų

"Darbininko" skaitytojas Tony Slapikas iš Virginija atsiuntė straipsnį iš "Šiaulių Krašto" su sekančiu komentaru:

"Dabar labai mėgstam girtis, kad gyvename Europos vidury ir įeinam į Europą. Kai kurie primena, jau esame Europos bamba".

- o -

"Aš esu Amerikos lietuvis", - kalbėjo reporteriui Kęstutis Pauliukonis su ašaromis akyse. "Niekur pasaulyje manęs niekas nemušė. Tik Šiauliuose, autobuse man daužė kumščiais per galvą, laužė rankas".

Nepersigąskite, ponai, ne mafija apstojo Šiaulius svečią. Ir ne jo dolerius atimti gviešėsi banditai. Tai Šiaulių autobusų parko

kontrolieriai "atakavo" žmogų, nesusigaudantį, nei kas darosi, nei už ką. "Jei ne džentelmenai iš policijos, nežinau, ką jie man būtų padarę", - gūžėsi žmogus. "Tegul mūsų atsiprašo!" - policijoje reikalavo kontrolieriai.

Pirmoji kelionė miesto autobusu

"Šiaulių kraštas" surado Kęstutį Pauliukonį giminaitės bute pietiniame Šiaulių rajone. Jis mieliai sutiko pasidalyti išpuodžiais.

- Pirmiausia - keletą žodžių apie save.

- Esu 39 metų, gimiau ir augau Amerikoje, dabar gyvenu netoli San Francisco. Dirbu automobi-

lių gamykloje, firmoms "General Motors", "Toyota", prie automobilii. Į Lietuvą pirmąkart atvažiavau aplankyti tėvų gimtosios žemės, giminių Kaune. Vilkaviškyje, Šiauliuose.

- Kas sudomino mūsų mieste?

- Knygos. Aš nesuprantu lietuviškai, tik vieną kitą žodį, todėl visur ieškau knygų nusipirkti, kad pramokčiau kalbos. Gegužės 23 dieną vienas nuėjau iki knygynų Tilžės gatvėje, pasivaikščiojau. Grįždamas įlipau į miesto autobusą.

- Ar iki to laiko teko Lietuvoje važiuoti autobusu?

- Tik tarp miestiniu. Ten, kaip ir pas mus, Amerikoje, - įlipant vairuotojas parduoda bilietą, ir

Sunkus užsienio investicijų kelias į Lietuvą

Vilnius (BNS). 80% apklaustų Vakarų investuotojų yra įsitikinę, jog nors ir deklaruojama, kad skatinamos užsienio investicijos, iš tikro Lietuvoje užsieniečiams sąmoningai kuriamos kliūtys.

"Visuomenėje vyrąja nepamatuoti prietariai ir įtarumas užsienio investuotojų atžvilgiu, o Vyriausybė nemėgsta užsieniečių dalyvavimo ekonomikoje ir nieko nedarą, kad pritrauktų užsienio kapitalą", rašoma Pasaulio banko birželio mėnesio ataskaitoje. Dokumentas parengtas remiantis 200 užsienio investuotojų, dirbančių Lietuvoje, apklausa, kurią kartu atliko PB ir Lietuvos sociologai.

Atskaitą apžvelgia savaitraštinis "Verslo žinios". Didžioji dauguma vakariečių, norinčių Lietu-

voje investuoti savo kapitalą, skundžiasi dėl neigiamo požiūrio į juos ir dėl jų diskriminacijos, palyginti su vietos verslininkais (80% apklaustųjų), dėl dažnai keičiamų ir neaiškių įstatymų, paženklinčių korupcijos žyme (90%) ir dėl lėto rinkos bei valdžios institucijų liberalizavimo (85%).

Visų lygių valstybės pareigūnai, rašoma ataskaitoje, drastiškai kišasi į užsienio investuotojų derybų, licencijų išdavimo bei registracijos reikalus, vilkina arba panaikina jų susitarimus pirkti bendrovių akcijų, žemę, nekilnojamąjį turtą, įrangą.

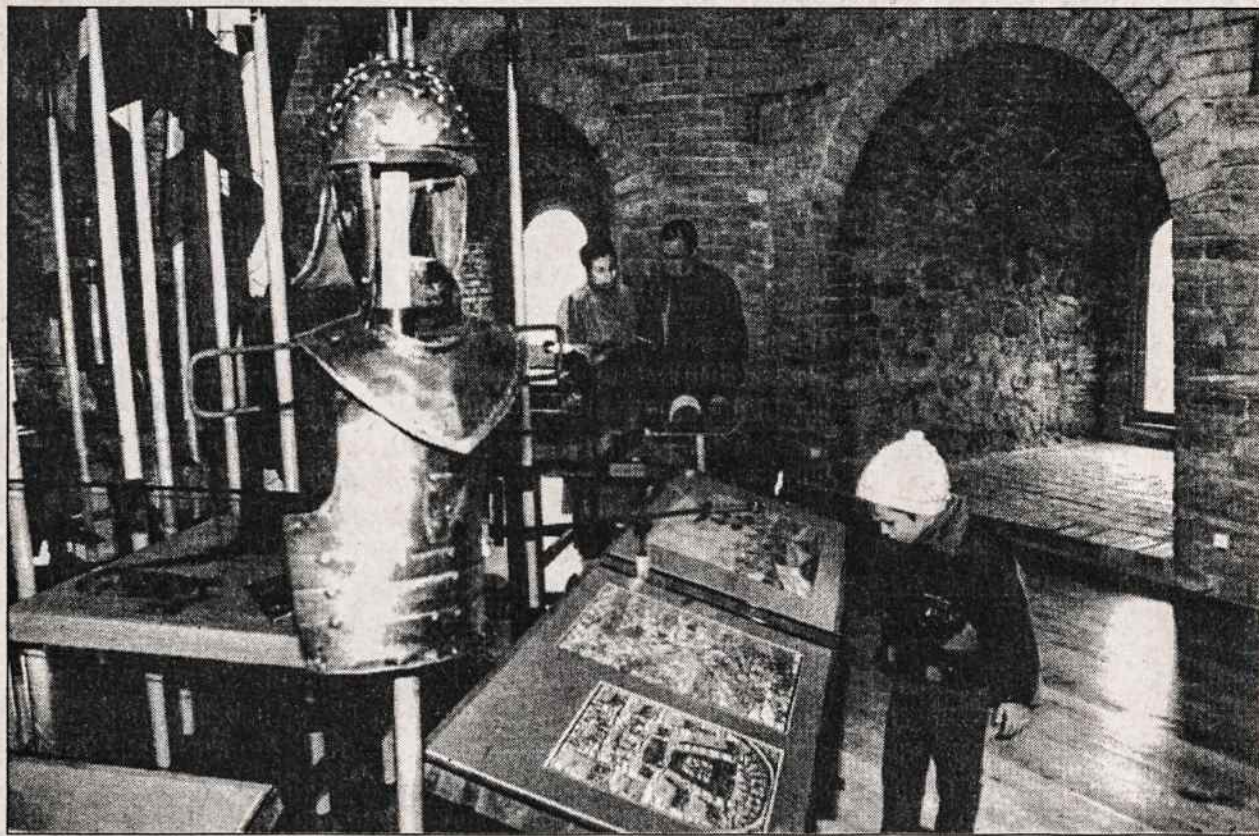
Pusė apklaustųjų užsieniečių tvirtina patyrę "pagyvenusių vyriškių klubo" diskriminaciją. "Klubo" nariai - Vyriausybės pareigūnai bei įmonių direktoriai, siekiantys išlaikyti užsienio investuotojams nepalankią aplinką.

Dažniausiai apklaustos dalyviai kritikuoja mokesčių inspektorius, muitininkus bei leidimus išduodančius pareigūnus. LA

atsisėdi.

- Ar žinojote kokia tvarka miesto autobusuose?

- Ne. Įlipant manęs niekas neprašė sumokėti. Įlipęs ėmiau (nukelta į 2 psl.)

Neseniai atrestauruotoje Gedimino pilyje lankytojus pakvietė nauja ekspozicija.
Viktora Kapočiaus nuotrauka

Olimpinė ramybė piramidės viršūnėje

Prezidento interviu per Lietuvos televiziją ir susitikimas jo kabinete su "jėgos" struktūrų vadovais neišskleidė visuomenės neigiamo nusistatymo prieš valdžią. Jos reitingas, kaip skelbia "Baltijos tyrimai", nuolat krinta. Apžvalgininkai daro išvadą, kad čia kaltas ne tik vienas ar kitas pareigūnas, o sistema, kurios šaknis giliai pagrauztos korupcijos ir nusikalstamumo kirmino.

Gerai, kad Seime bus svarstomas Kovos su korupcija įstatymas, bet visa įstatymų bazė, kaip ir teisės saugos organų pamatai, yra sukiaužusi. Pavyzdžiui, ko vertas vienas "Lietuvos ryto" pranešimas, kad vidaus reikalų ministras R. Vaitekūnas - aktyvus kovotojas su nusikalstamumu - pats važinėja vogtu "Mersedesu". Korupcija policijos, visoje vidaus reikalų struktūroje, korumpuotumas prokuratūroje, net teismuose paverčia niekais visas valdžios pastangas. Mafijinės struktūros, tvirtai apglėbusios piramidę, nusitęsė iki pačių valdžios gelmių.

Ekonomistai mano, kad Lietuvai trūksta "ekonominės vizijos". Jos nerengia nei politikai, nei Vyriausybė. Gyvenama šia diena. Pavyzdžiui, niekas negalvoja, kaip grąžinsime milijardinę skolą užsieniui už suteiktus kreditus. Šį rudenį dalį jų vėl palaisime per kaminius kartu su nepakenčiamai pabrangusio šildymo kaštais. Tuo pat metu

premieras teigia, kad skolos nėra svarbi Lietuvos problema... Kreditorai sudaro apie 14% bendro vidinio produkto!

Štai kodėl prognozuojama, kad jos toliau augs, ypač liekanti energetinei priklausomybei nuo Rytų. Kol nepastatytas Būtingės terminalas (kas trukdė jo statybai, iki šiol neišsiaiškinta), Lietuva energijos šaltiniais turės apsirūpinti iš Rusijos. Jų kainos auga. Įsiskolinusi valstybė, neturinti kuo tų skolų padengti - lengvai manipuliuojama užsienio kapitalo. O perspektyva tokia: Rusijos naujieji kapitalistai siūlo skolas gražinti, perleidžiant jiems didžiausius tikio objektus, į kuriuos samdoma šalies darbo jėga, bet atskaičiuojama skoloms padengti. Lietuva tampa Rusijos įkaite, kitaip sakant, grįžta savotiška ekonominė okupacija. Pagaliau šalis patenka Rytų ekonominėn ir politinėn priklausomybėn. Ji tuo slogesnė, jei Dūmos rinkimus Rusijoje gruodžio mėnesį laimės komunistai, jei į prezidentus Lenkijoje lapkritį ateis proslaviškieji kairieji, jei rinkimus Latvijoje laimės kairieji centristai pasisuks veidu į didįjį kaimyną, jei susikurs Rusijos ir Baltarusijos konfederacija, jei Vakarai atidėlios Lietuvos stojimą į Europos struktūras... jei... Šios galimybių, žinoma, tėra tik prognozės, pranašavimai. Bet būtent jų pagrindu reikia kurti valstybės "viziją". Šito

nedaro niekas, išskyrus keletą ekonomistų. Aiškios ateities, neaptemdytos naujos okupacijos galimybės, tikisi ir Lietuvos visuomenė. Nesulaukusi ji primena apie save. Toks priminimas - spalio pabaigoje įvykęs žygis į Vilnių, prie Seimo ir Vyriausybės, kur buvo surengta tikra rūmų apgultis. Opozicija, tiesa, nuogastauja, kad tokie žygiai nevirstų provokacija įvesti dar kietesnės rėmos režimą Lietuvoje. Tada nesunku priimti ir galingųjų kaimynų kumščio pagalbą. Bet kita vertus: be ryžtingo balso iš gatvės ten, piramidės viršūnėje, tvyro olimpinė ramybė...

Česlovas Iškauskas
(iš "Tremtinio")

Atlikęs bausmę Švedijoje, Lietuvoje nebus baudžiamas

Iš Švedijos kalėjimo už gerą elgesį anksčiau laiko buvo paleistas Lietuvos pilietis Kęstutis Mažuika. Jis pernai rugsėjo mėnesį buvo nuteistas dvejiems metams už tai, kad iš Švedijos vyriausybės reikalavo milijoninės išpirkos, grasindamas susprogdinti Ignalinos atominę elektrinę.

Lietuvoje Kęstučiui Mažuikai iškelta baudžiamoji byla turi būti nutraukta, nes jis už tą patį nusikaltimą jau atliko bausmę. Kęstutis Mažuika, sovietmečiu turėjęs problemų su KGB, Švedijos Vyriausybei buvo įteikęs laišką, kurį pasirašė niekam negirdėtos grupės NUC - 41 "W" vadovas.

Lietuvos saugumo tarnybos pareigūnai nelabai tiki Kęstučio Mažuikos pasakojimu. Manoma, kad, reketuodamas Švedijos vyriausybę, Kęstutis Mažuika norėjo patekti į švedišką kalėjimą. Čia galima užsidirbti pinigų, kurių jis visiškai neturėjo.

AGEP

"Duok tam vokiečiui per galvą!"

(atkelta iš 1 psl.)
dairytis, ką daro, kam moka kiti žmonės. Būt nebūvo jokio konduktoriaus! Žmonės sėdosi ar tiesiog stovėjo ir važiuo, niekas nerinko mokesčio. Nutariau, jog galbūt čia reikia mokėti, jei važiuoji pro kokias nors zonas. Kai kuriose šalyse taip yra. Ne užilgo prie manęs priėjo aukštas vyras. Aprirengęs džinsiniu švarku, džinsais. Ėmė kažko reikalauti. Aiškinau jam, kad lietuviškai nesuprantu, kad esu iš Amerikos. Tada vyras apkabino mane, viena ranka užsikibo turėklo, kita sėdynės. Persigandau!

- Ar vyras prisistatė?
- Ką aš žinau, ką jis lietuviškai kalbėjo. Bet jokio pažymėjimo neparodė! Atsirado to vyro bendrininkė moteris. Ji bakšnojo į mano lietuviškas knygas, iš jos pakelto balso intonacijos suvokiau, jog aš apsimečiau užsieniečiu, nes skaitau lietuviškas knygas! Aš savo ruožtu pamaniau, kad gal tai plešikiai.

Ir JAV būna, kad žmonės apstoja, atima pinigine. Vienoje iš stotelių pabandžiau vyrą nustumti ir išlipti, pabėgti nuo užpuolikų. Aš jokio smurto nevertojau.

- Pasisekė?
- Kur tau! Vyras mane pargrio-

vė ant sėdynės, užlaužė rankas. Kažkas laikė rankas už nugaros, kažkas daužė kumščiu man per galvą. Kažkas šaukė "Vokietija" ar "vokietis", gerai nesupratau. Suvokiau, kad esu vokietis, kuriama reikia duoti per galvą!

K. Pauliukonis reporteriui su ašaromis akyse rodė dideles mėlynas ant žasto, rankų, sako, kad ant kojos - dar didesnės.

Nuo kontrolierių išgelbėjo... policininkai

- Kai autobusas sustojo ir atėjo du uniformuoti policininkai, kiek atspalidavau, nes suvokiau, jog manęs bent neužmuš. Nuovadoje užpuolikai kažką vis šaukė, o policininkai ramiai perskaitė mano pavardę ant vairuotojo teisių (JAV teisės yra pagrindinis dokumentas - Š. K. red. past.). Deja, ir jie nesuprato angliškai, bet automobiliu visi nuvažiavome į policijos štabą (šiaulių vyriausiąją policijos komisariatą - Š. K. red. past.).

- Ar policininkai buvo mandagūs?

- O, tai tikri džentelmenai. Iš karto - abipusis supratimas. Vienas jų, apsirengęs civiliai, išaiškino man, kad tai autobuso kontrolieriai, kad turiu sumokėti baudą. Gyvenime nebūčiau patikėjęs, jog mane kas nors daužytų per

galvą už 2,5 dolerio! (10 litų - red. past.)

"Šiaulių kraštas" sužinojo, kad K. Pauliukonis nesiginčydamas sumokėjo dešimties litų baudą. Kai jam kontrolieriai padavė baudos kvitą ir svečiui buvo paaiškinta, jog jis juos gali pasilikti atminimui. K. Pauliukonis angliškai pratarė: "sh---" (šio žodžio žodyne nėra, jis dažnai kartojamas kai kuriuose videofilmuose, kuriuose filmo herojai būna supykę - Š. K. red. past.). Kontrolieriai tų filmų turbūt nežiūri, nes nesuprato, bet tuo incidentas ir nesibaigė. Jie pareikalavo, kad K. Pauliukonis... jų atsiprašytų. Supratęs išverstą reikalavimą, Kęstutis pasisuko į tikrintojus ir sušuko du žodžius angliškai (jū taip pat žodyne nėra, bet jie dažnai pasakomi videofilmuose, kurių herojai būna ypač supykę - Š. K. red. past.). Tuos filmus nėra abejonės, kontrolieriai žiūri, nes suprato. "Matote, koks vokiečių chuliganas!" - ėmė šaukti pasipiktinę.

O jeigu šitaip - Amerikoje?

- Kas būtų, jei toks incidentas nutiktų Amerikoje? - paklausiau Kęstučio.

- Pirma - tai nerealū. Antra, jei tarkim, koks autobuso firmos

LIETUVOJE

-- Prezidentas Algirdas Brazauskas lapkričio 8 dieną pakvietė žurnalistus pakalbėti apie Lietuvos įvairią pasaulį. Pasak Prezidento, skaitant spaudą, klausantis opozicijos kalbų, atrodo, jog "NIEKO NEMOKAME, VISKAS BLOGAI, VYKSTA GLOBALINIS NEIGIMAS". Algirdas Brazauskas siūlė skirti valstybę, kuri yra amžina, nuo neamžinos valdžios. Pasak Prezidento, valdžią galima ir reikia kritikuoti, bet tik viduje. Dabartinė valdžia "IŠRINKTA, PATVIRTINTA ĮSTATYMAIS, KONSTITUCIJA, NE PRIMESTA GRUBIOS, BRUTALIOS JĖGOS, O IŠRINKTA ŽMONIŲ DAUGUMOS". Algirdas Brazauskas apgailestavo, kad valstybinių informacijos žinybų veikla nekoordinuojama, ambasadoje beveik nėra spaudos atstovų.

-- Lietuvos televizija parodė kelią, kuriuo galima, aplenkiant muitinę ir pasienio postą, patekti į Latviją. Šiuo keliu iš Lietuvos išvežami grūdai. Vyriausybė uždraudė eksportuoti grūdus, tačiau jos siūlomos kainos ūkininkų nepatenkiną. Latvijoje už toną grūdų galima gauti 100-u litų (25 USD) daugiau. LTV "Panorama".

-- Neseniai įvyko steigiamasis kredito unijos "Sūduvos parama" susirinkimas. 53 Marijampolės rajono ūkininkai surinko po 300 litų (75 USD). Surinktus pinigus galima laikyti ir Lietuvos ir užsienio bankuose. "Sūduvos parama" kol kas ketina naudotis vieno iš Lietuvos bankų paslaugomis. Kredito uniją ketina steigti ir Vilkaviškio rajono ūkininkai.

Koncertuos garsusis Mstislav Rostropovič

Lietuvos filharmonijoje lapkričio 27 d. koncertuos pasaulinio garso violončelistas Mstislav Rostropovič.

Mstislavas Rostropovičius su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru, diriguojamu Juozo Domarko, grieš Antono Dvoržako Koncertą violončelei ir orkestrui.

Bilietai į šį koncertą Vilniuje kainuos nuo 7.5 iki 37.5 USD. Koncertą remia Vyriausybė, "Litimpeks" ir Lietuvos taupomasis bankai, bendrovė "Computerland" ir kitos firmos.

Mstislav Rostropovič paskutinį kartą Lietuvoje koncertavo 1992 metais kartu su Washingtono nacionaliniu simfoniniu orkestru.
AGEP

PSICHOLOGĖ NIJOLĖ KUDIRKA, Ph.D.: pagalba sprendžiant asmenines, darbo ir šeimos problemas. Jei depresija, nerimastis ar nervinė įtampa kankina Jus ir kenkia Jūsų gyvenimo sėkmei, Jūs galite tą padėti pakeisti. Konsultacijos su profesionalė psichologijos daktare, kuri turi 20 metų patirtį, Jums padės. Kalba lietuviškai. Prieinamos kainos. Privatus kabinetas Manhattano centre. Tel. (212) 254-2150.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI I VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSU VIENINTĖLĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

†
KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

Sigitas Stasaitis

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —
E-mail: 71712.107@compuserve.com**JAV Lietuvių Bendruomenės XIV Tarybos antroji sesija (3)****Kęstutis K. Miklas**

Algis Rugienius, vicepirmininkas sporto reikalams, pateikė pranešimą apie JAV lietuvių sporto veiklą, plačiau paliesdamas V Pasaulio Lietuvių sporto žaidynes Lietuvoje, kur JAV sportininkai puikiai pasirodė, laimėdami visą eilę medalių. Jis taip pat pristatė Ingridą Bublį, kaip olimpinio komiteto ir LITEXPO parodų atstovę Pasaulinei olimpiadai Atlantoje, kuri bus 1996 m. vasara. Olimpiados metu bus paroda, kur lietuviškame skyriuje bus išstatyti lino audiniai, juostos, gintaro papuošalai ir kiti Lietuvai būdingi gaminiai.

PLB valdybos veikla

Kaip praeityje, taip ir ši karta platų pranešimą apie PLB valdybos veiklą šiai tarybai pristatė jos pirmininkas Bronius Nainys. Anot jo, buvo labai daug keliauta. Aplankyti beveik visi lietuvių telkiniai Rytų kraštuose, įskaitant ir Sibirą, kur priskaitoma iki 70 tūkstančių gan nutautėjusių mūsų tautiečių. Lietuviškumo padėtis ten apverktina. Anot Nainio, jauniausias lietuviškai dar kalbant žmogus bus turbūt 45 metų amžiaus. Jaunesnieji save laiko lietuviams ir nori mokytis lietuviškai.

Panaši padėtis ir kituose Rytų kraštuose. Tarpusavio ryšiams tėra tik telefonas ir asmeniškai susitikimai. Spausdinto žodžio, išskyrus Lenkiją, kur leidžiamas žurnaliukas "Aušra", jie nemato. Todėl ir tuos kraštus siunčiamas "Pasaulio Lietuvis", už dyką išplatinamas.

PLB valdyba rėmė ir lietuvišką jaunimą, padėdama jo sąjungai suruošti Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, kuris jau kainavo 35 tūkstančius dolerių. Daug prisidėjo prie organizacinio darbo, organizuojant Pasaulio lietuvių Dainų šventę Lietuvoje. Taip pat dalyvavo šią vasarą vykusiu Pasaulio lietuvių sporto žaidynių organizaciniame komitete.

Pagalbos Lietuvai srityje veikia našlaičių rėmimo būrelis "Saulutė", remias našlaitynus, internatus ir kitus vaikus globojančius namus siuntiniais ir kitokia parama.

Kas link "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" pirmosios kny-

gos iškilusios kontraversijos, darbas visvien eina pirmyn. Knyga yra perspausdinama su tinkamais paaškinimais ir išeis lapkričio pabaigoje. Taip pat paruošti du tomiai apie partizanų kovas, trys baigiami ruošti.

Ryšiams su Lietuvos vyriausybe ir su Rytų kraštais palaikyti Vilniuje veikia PLB atstovybė. Jos patarnavimais naudojasi tik Rytų kraštų lietuviai, o Vakarų pasaulio lietuviai kažkaip ir ją mažai kreipia dėmesio. O tikrai, anot Nainio, jie turėtų iš jos nemažai naudoti ryšiams su Lietuva.

Pirm. Nainys palietė ir lėšų klausimą valdybos veiklai. PLB seimo nutarimu, PLB valdyba turėtų išlaikyti Kraštų Bendruomenės solidarumo įnašų dalimi ir trečdaliu per Lietuvos nepriklausomybės minėjimus surenkamą auką. Atsiskaito tik Kanada. Australija atsiunčia tik solidarumo mokesčius, nes Vasario 16 proga aukos ten nerenkamos. O JAV LB Krašto valdyba jau antri metai, kai su PLB valdyba nėra atsiskaičiusi.

Pilietybės įstatymo klausimu

PLB valdybos pirm. B. Nainys pranešė, kad PLB valdybos pastangų dėka Lietuvos prezidento dekretu sudaryta mišri komisija, paruošti pilietybės įstatymo pataisų projektą, savo darba baigė. Projektas prezidentui buvo įteiktas rugsėjo 8 d., ir spalio 5 d. buvo Lietuvos seimo patvirtintas. Pagal jį, visi asmenys, turėję Lietuvos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 ir jų vaikai yra Lietuvos piliečiai, nepaisant, kur jie gyventų ir kokio krašto pilietybę turėtų. Jiems nereikia Lietuvos pilietybės rėmė atstatyti, nei jos prašyti, nei persikelti į Lietuvą gyventi, nei gyvenamojo krašto pilietybės atsakyti. Jie yra Lietuvos piliečiai ir Lietuvos respublikos pasą gali gauti, kada tik nori, žinoma, atlikus labai suprantintą procedūrą dėl reikalingos dokumentacijos pilietybei įrodyti.

PLB valdyba labai norėjo, kad Lietuvos piliečiai automatiškai būtų laikomi dar ir 1940 m. birželio 15 Lietuvos pilietybę turėjusių lietuvių vaikai, tačiau komisijoje dalyvavę užsienio lietuviai buvo įtikinti, kad

tai Lietuvos seimui bus nepriimtina. Dėl tų vaikų reikės pasi- grumti vėliau.

Kilusios diskusijose, pirm. Naininkui pareiškus, kad JAV nepripažįsta dvigubos pilietybės, šių eilučių autorius, kaip tarybos narys, paneigė tokį tvirtinimą, viešai perskaitydamas ištraukas iš JAV valstybės departamento biuletenio. Ten rašoma, kad dviguba tautybė yra lygiagreti turėjimui dviejų pilietybių. Net ir JAV Vyriausias teismas yra pareiškęs, kad dviguba tautybė yra "statusas ilgai pripažintas istatyme" ir kad "asmuo, pildąs ar turįs pildyti dviejų kraštų pilietybės reikalavimus, yra atsakin-gas abiem kraštams. Pats faktas, kad, pildant vieno krašto pilietybės reikalavimus, neatsisakoma kito krašto pilietybės".

Kur bus PLB seimas?

PLB valdybos pirm. B. Nainys tuo reikalu apeliavo į tarybos narius, kad ateinantis PLB seimas 1996 metais būtų Lietuvoje, nes kitos numatytos vietovės, kaip Australija, Anglija ir Vasario 16 gimnazijos vietovė Vokietijoje dėl įvairių priežasčių atkrito. Australija ir dauguma Europos kraštų jau yra pareiškę, kad ateinamam seimui nenorėtų važiuoti į JAV ar Kanadą. Rytų Europos kraštų delegatai, kurių susidarytų apie 40, ir jei seimas būtų Šiaurės Amerikoje, negalėtų patys apsimokėti kelionės išlaidas, nei tas išlaidas padengti PLB valdyba. JAV ir Kanada, įskaitant ir PLB vadovybę, turėtų apie 80 delegatų, t. y. beveik pusę seimo narių.

Dėl vietovės šiam seimui šioje sesijoje vyko gan gyvos diskusijos. Dauguma tarybos narių pasisakė, kad jis įvyktų Š. Amerikoje. Kai buvo paprašyta viešai pasisakyti, kiek tarybos narių vyktų seimui į Lietuvą, už pasisakė tik 12. Tačiau galutinį sprendimą padarys PLB valdyba. Ji taip pat nustatys ir seimo datą, manoma, ateinančių metų rugsėjo ar spalio mėnesį.

JAV Lietuvių Bendruomenę šiame seime atstovaus Krašto valdybos pirmininkė, Jaunimo sąjungos pirmininkė ir 48 išrinkti atstovai iš tarybos narių, kurių yra 70. Visada būna, kad pritrūksta tarybos narių, kurie galėtų dalyvaut seime. Nutarta, kad tokiu atveju, į seimo atstovus

gali būti renkami asmenys iš Krašto valdybos narių.

X-oji Tautinių šokių šventė

Išsamų pranešimą apie ją padarė tos šventės organizacinio komiteto pirmininkė Jūratė Budrienė. Ją rengia JAV ir Kanados LB, o programą paruošia Lietuvių Tautinių šokių institutas. Ji įvyks 1996 m. liepos 6 d. 1 val popiet Rosemont Horizon auditorijoje, Chicagos užmiestyje. Dalyvaus 50 tautinių šokių grupių su apytikriai 2000 šokėjų iš JAV, Kanados, Pietų Amerikos ir Europos. Numatyta sąmata - \$400,000.

Pirm. Budrienė kvietė tarybos narius propaguoti šią šventę, kad ji būtų kuo sėkmingiausia.

JAV LB ir Lietuvos Seimo komisija

Tarybos prezidiumo vykd. vicepirmininkė Angelė Nelsienė pranešė, kad JAV LB atstovai į JAV LB ir Lietuvos seimo komisiją buvo išrinkti korespondenciniu būdu. Kandidatavo 11 tarybos narių. Balsavime iš 70 dalyvavo 63 tarybos nariai. Išrinkti sekantieji penki: Regina Narušienė gavo 43 balsus, Algimantas Gečys - 31, Juozas Ardys - 30, Donatas Skučas - 29 ir Vytas Maciūnas - 28. Kandidatais liko: Liuda Rugienienė - 27, Angelė Nelsienė - 23, dr. Pranas Zundė - 22, dr. Ramūnas Kondrotas - 20, Vytautas Vidugiris - 16 ir dr. Jonas Račkauskas su 9 balsais.

Šie rinkimų rezultatai buvo pranešti Lietuvos Seimui. Dar nežinia, kada ši bendradarbiavimo komisija susirinks pirmam posėdžiui.

Diskusijos komisijos

Pirmosios dienos sesijos posėdžiai buvo užbaigti diskusijomis komisijose, kurių šioje taryboje yra net devynios. Prieš pradėdant joms posėdžiauti buvo pristatyti jų pirmininkai: Ekonominė komisija - Kęstutis K. Miklas, Finansų komisijos - Česlovas Mickūnas, Kultūros - Albinas Karnius, Jaunimo - dr. Ramūnas Kondrotas, Organizacinių reikalų - Vytas Maciūnas, Religinė komisija - dr. Leonidas Ragas, Socialinių reikalų - Birutė Vilutienė, Švietimo - Juozas Pólikaitis ir Visuomeninių reikalų - dr. Pranas Zundė.

Komisijų posėdžiams buvo skirta po dvi ir pusę valandos kiekvienai.

(Pabaiga ateinančiame numeryje)

Kristaus Valdovo šventė

Valdyti žmogui lengviau, negu susivaldyti. Valdymo žmonės siekia, kad kiti jiems paklustų. Tam pakanka fizinės jėgos, valdinės galios, viršininko arba vadovo pareigų, turto. Tos visos priemonės labai dažnai gundo nesivaldyti: primesti savo valią kitiems be jokios atodairio ir labai dažnai be teisingo pagrindo.

Susivaldymas reikalauja pripažinti aukštesnę už žmogų galią, kuriai privalo visi paklusti. Kas tos aukštesnės galios nepripažįsta, tariasi galįs ir nesivaldyti: elgtis kaip nori, kiek viešieji įstatymai nesudraudžia. Jei gali, tai ir tuos įstatymus lenkia savo valiai, kad būtų lengviau kitus valdyti, o pačiam nesivaldyti.

Kristaus Valdovo šventė atkreipia dėmesį, kad yra už žmones aukštesnė ir visagalė valdžia, bet ji prievartos nesigriebia, palikdama laisvą valią - paklusti arba atmesti. Vieną arba antrą atvejį žmonės pasirenka savo apsisprendimu. Kas apsisprendžia paklusti, tai ne tik valdo, jei tokios pareigos jam tenka šeimoje, darbe, visuomenėje ar valstybėje, bet stengiasi ir susivaldyti, t. y. savo veiksmus derinti su Dievo įsakymais. Jie apima visus vienodai: ir valdinius ir valdovus.

Dievo įstatymai visiems žmonėms yra tie patys, vienodi ir lygūs. Niekam jokių išimčių iš jų nedaroma. Išimtis pasidaro patys žmonės, kai nenori ar neįstengia susivaldyti. Nenoras rodo sąmoningą prieštaravimą tam, kas yra Dievo įsakymas nedaryti, nes tai kenkia ir pačiam žmogui. Negalėjimas pasipriešinti tam, kas yra žinoma ir suprantama, kaip neteisinga ir nedora, yra susijęs su apsilpusia valia ir įsikerojusiais piktais įgeidžiais. Tada stengiamasi juos pateisinti. Susidaroma nuomonė, kad nėra pikta elgtis taip, kaip kiti elgiasi, nors tai aiškiai prieštarauja prigimtajai ir krikščioniškajai moralei. Taip išgalį nepadorios mados ir papročiai, neįautrumas gėdos, jausmui. Tai yra nesivaldymo pasekmės.

Susivaldymas dėl to yra karališkasis žmogaus papuošalas, kurio niekas kitas negali žmogui duoti, kaip tik jis pats. Tai yra toji aureolė, kuria puošiasi šventieji. Kas jų ir negarbina, nedrįsta paneigti, kad tai buvo vyrai ir moterys stiprios dvasios ir tvirtos ryžto. Net ir praslinkus daugeliui amžių, šventi žmonės traukia minias ir jas valdo savo dvasia, nes gyvendami mokėjo susivaldyti ir paklusti savo Viešpaties įsakymams. Tikrai tie įsakymai buvo ir lieka tvirtiausia gyvenimo atrama, kad ir kaip žmonės juos bekraipytų ar neigtų.

Maldoje, kuri skaitoma Kristaus Valdovo mišiose: "Visagalis amžinasis Dieve, kuris savo mylimiausiame Sūnuje, visatos Karaliuje, panorėjai visa atnaujinti, suteik iš savo malonės, kad visos tautų šeimynos, iš nuodėmės žaidžios išgyjusios, jo valdžiai pasiduotų".

Tai yra valdžia, kuri pirmiausiai kreipiasi į atskirą žmogų. Nuo kiekvieno žmogaus priklauso ar išviešpatauja visuomenėje Kristus Valdovas, ar kurio nors pavidalo nesivaldanti antikristo dvasia.

Žmogus - judanti kryžkelė

Prof. prel. Antanas Rubšys

14

Juk ten pat ir Hagios Oros - Šv. Kalnas! Būtų smagu ant jo užkopti ir plačiau pasižvalgyti. Tokios mintys lydi pakeliui į Iveron'o prieplauką.

Laivu iki Megisti Lavra kainuoja 50 drachmų (apie 2 LT). Prieplauka valdo vienuolis, o laivą aptarnauja paprasti žmonės. Atrodo, kad vienuoliai mėgsta būti varginami dėl to, kad jiems reikia iplaukų. Prieplaukos kieme katinėlis, jaunas ir padūkęs, ima švelniai glauštis prie kojų. Man pasilenkus jį paglostyti, pasigirsta barantis balsas. Vienas vienuolis, suraukęs antakius, atskuba prie manęs ir pirštu grasindamas. Katinėlis dinga, o man teko išklausti trumpo pamokymo graikiškai apie katinų gašlumą.

Temstant pasiekiamė Megisti Lavra prieplauką. Už trumpo pusvalandžio beldžiamės į sunkius vienuolyno vartus. Trys vienuoliai už jų šnekučiuojasi. Jauniausias, matyt, mūsų laukė, nes prašo jį sekti. Kalbus. Iš Serbijos. Vokiškai išmokęs Antrojo pasaulinio karo metais. Vienuolyno kieme ir kai kur prie namų durų jau dega žibalinės lempos. Pakilus į vieną namą išoriniai laiptais, įveda į kambarį su keliolika lovų. Paprašęs, kad nerūkytume ir nedainuotume pasaulietišku dainų, pažada sugrįžti už penkiolikos minučių ir nuvesti vakarienei į vienuolių valgomąjį.

Vakarienei lešų sriuba ir naminė duona

Mus pasodina atskirai prie marmurinio nedengto stalo. Lėkštė, šaukštai ir naminės duonos kepalėlis. Be to, didelis vandens ąsotis. Yra ir daugiau svečių. Vienuoliai valgo prie savo stalo. Valgomajame tylu. Tik svečiai, atrodo, bando susipažinti ir užmegzti pokalbį. Mes kalbamės apie rytdienos planus. Valgomojo sienos išpuoštos gražiomis freskomis.

Sriubos puodą atneša tas pats, mus pasitikęs jaunasis vienuolis. Sako, pietūs vienuolyno valgomi dieną. Tuomet būsią ir salotų, ir

žuvies. O vakarienei lešų sriuba ir pačių vienuolių kepta duona. Gero apetito! Būdinga, nors Athos vienuoliai augina vynuoges ir daro vyną, bet mums vyno niekada nebuvo pasiūlyta valgomajame.

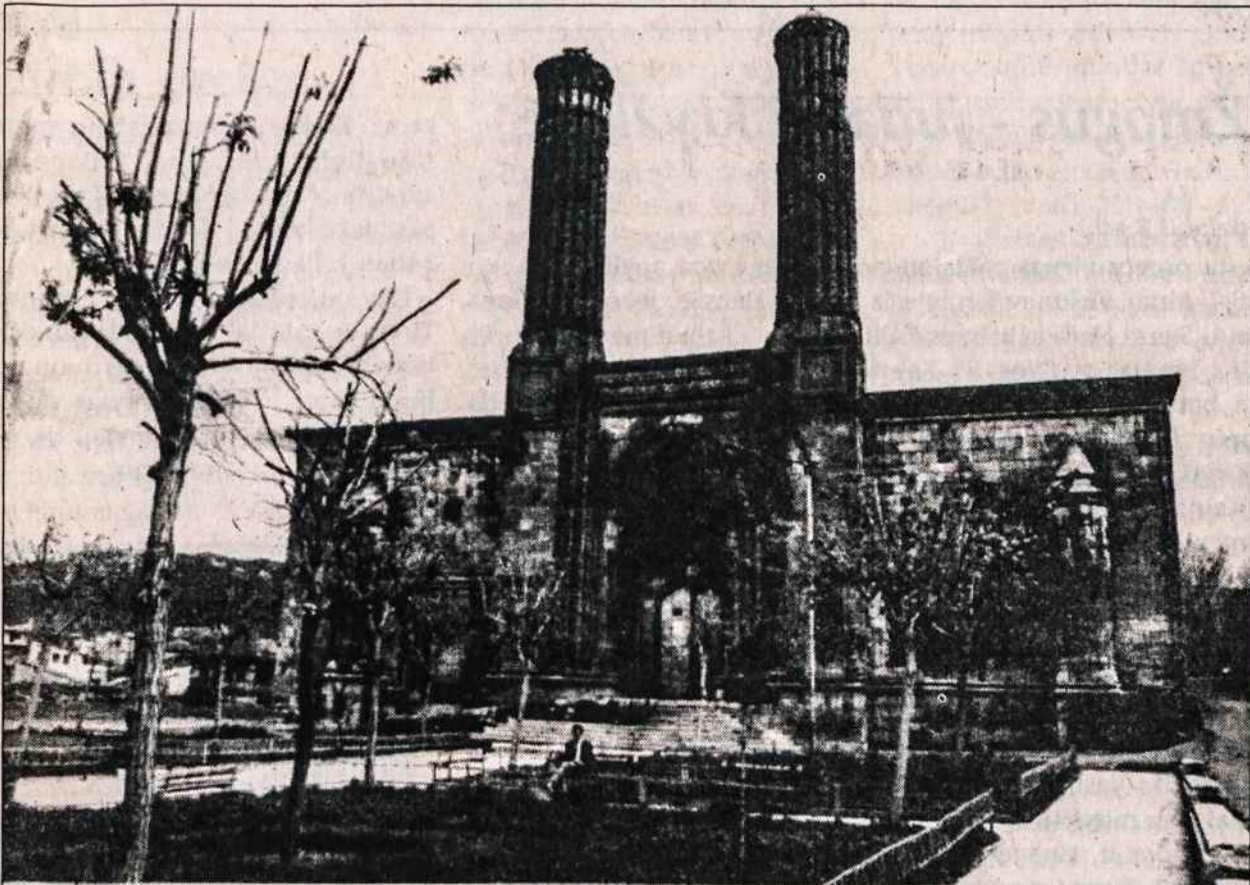
Megisti Lavra - seniausias vienuolynas

Megisti Lavra - Didysis Lavra - buvo pastatytas ant 60 m aukščio uolos X a. Niekad nenukentėjo nuo gaisro. Nūdien jis atrodo lyg didelis įtvirtintas kaimas ant kalvos viršūnės, išlikęs tobulai bizantiškas savo architektūra, nesudarytas vėlesniais priestatais.

Antrą šventnagės dieną Megisti Lavra šventė vieną iš savo šventųjų. Ir šventė paliko bizantišką išpūdį. Abatas priėmė svečius - atstovus iš kitų vienuolynų ir Graikijos pareigūnus, sėdėdamas ant mulo prie vartų su apeigomis, kurias jo pirmataikai naudojo senovėje, priimdami Bizantijos imperijos didžiūnus.

Tūkstantmetinėje vienuolyno šventovėje žilabarzdžiai vienuoliai ir jauni novicai kas naktį guli kniūpsčia per ilgus naktines pamaldas, abatai sėdint ant paaukuoto sosto. Pamaldos baigiasi auštant iškilminga procesija į valgomąjį, kur vienuoliai ir svečiai stiprinasi dienos žygiams, klausydami vienuolio, skaitančio pasakojimą iš kankinių gyvenimo.

Svečiams nėra nustatytos dienotvarkės. Tik nereikia užmiršti, kada pietūs ir vakariene. Nebūsi laiku valgomajame, liksi alkanas. Vienuolyno šventovė turtinga mozaikos iš XI a. Tai Kristus Pantokrator - Visagalis, Mergelė Marija, Dangaus Karalienė, ir šventieji. Ikonos savotiškai žmogų gaivina. Vakarų paveikslai siekia apvaldyti

Erzurumas. Mečetė - muziejus.

erdvę ir judesį, o rytų ikonos labiau pabrėžia mistines dieviškos Paslapties savybes. Biblioteka - meno rankraščių ir knygų klėtis. Užtikau pora senų Naujojo Testamento manuskriptų.

Megisti Lavra apylinkės

Athos kalnas yra buvęs graikams šventa žemė net prieš Apaštalo Pauliaus atvykimą į Filipus. Šventovės griuvėsiai dievui Poseidonui buvo aptikti prie Athos kalno papėdės. smagu nuklysti prie paties pusiasalio galo ir pasiklausti Egėjo jūros bangų, puolančių viena po kitos amžių išmėgintus Athos kalno pamatus. Bangos viena po kitos puola, dūžta ir virsta baltais purslais.

(nukelta į 4 psl.)

□ JAV Gynybos sekretorius Wiliam Perry lapkričio 18 dieną pradėjo savo septynių dienų kelionę po Europą. Jis pietavo Padėkos dieną kartu su JAV kariais, atliekančiais JT taikos palaikymo misiją Makedonijoje. Lapkričio 19 dieną Perry praleido Tallinne, lapkričio 20-ąją - Vilniuje ir lapkričio 21-ąją - Rygoje. JAV Gynybos sekretorius aplankys Daniją bei Austriją. Perry į JAV sugrįš lapkričio 25 dieną.

□ Rusijos parlamento aukštesnieji rūmai lapkričio 16 d. nubalsavo už ateinančiųjų prezidento rinkimų datą - liepos 16, 1996. Didėję ir parlamentinių rinkimų, kurie įvyks šių metų gruodžio 17 d., karštis. Televizija ir radijas pradėjo transliuoti, išskirdami laisvą laiką 42 besivaržančioms partijoms. Spėjama, kad komunistai užims nemažą vietą naujajame parlamente.

□ Slovakijos parlamentas lapkričio 16 dieną priėmė griežtą įstatymą, draudžiantį naudoti bet kokią kitą kalbą, išskyrus slovakų, numatantį dideles baudas už jo pažeidimą. Šis įstatymas daugelyje šalių susilaukė kritikos už tai, kad Slovakijoje gyvenančių 600,000 vengrų nacionalinės teisės bus pažeistos. Įstatymu numatyta, kad tik slovakų kalba gali būti naudojama televizijoje, reklamose ir pranešimuose gyventojams.

□ Rusijos prezidentas Boris Jecin pasiūlė planą Čėčenijai, pagal kurį gruodžio mėnesio 17 dieną turėtų būti išrinktas naujasis Čėčenijos lyderis, kuris pakeistų dabartinį Maskvos paskirtą Doku Zavgajev. Rinkimai turės vykti, laikantis griežto saugumo, ir tik prie dienos šviesos.

□ Estija lapkričio 15 d. pareiškė, kad nebereikalaus iš Rusijos grąžinti apie 2,000 hektarų žemės, kuri pagal Tartu taikos sutartį priklausė Estijai iki 1940 metų. Estijos valdžia kaip greičiau nori sudaryti sienų sutartį su Rusija ir tuo pagreitinti bei padidinti tikimybę, kuo greičiau būti priimtai į Europos Sąjungą ir NATO.

"Darbininko" sukakčiai pažymėti (5) Redaktorius iš "Amerikos"

Persikėlus iš Bostono į New Yorką, "Darbininko" vyr. redaktoriumi tapo prof. Simas Sužiedėlis. Laikraštį redaguoti jis pradėjo 1950 m. sausio 20 d. ir netrukus laikraštis pasikeitė iš pagrindų - pagerėjo ne tik jo apipavidalinimas, bet, svarbiausia, laikraščio turinio kokybė. Jis tapo daug įdomesnis, aštresnis, neatitrūkęs nuo krikščioniškojo žodžio. Laikraštyje galėjai rasti labai išsamių straipsnių kultūrine, politine, religine tematika.

Vyr. redaktorius Simas Sužiedėlis buvo labai įdomi ir išsilavinusi asmenybė. Jis gimė 1903 m. lapkričio mėn. 10 d. Petrapielyje. Lenkų okupacijos metais mokėsi Vilniuje, o vėliau persikėlė į Kauną, kur baigė gimnaziją. Baigęs gimnaziją pasirinko istorijos ir filosofijos studijas Kauno universitete. Po studijų mokytojavo įvairiuose Lietuvos kampeliuose, vėliau profesoriau Vytauto Didžiojo universitete, kur dėstė visuotinę istoriją, buvo Mokslo akademijos sekretorius. Pasitraukęs į Vokietiją, pradėjo dirbti Hanau lietuvių gimnazijoje mokytoju.

Į Ameriką atvyko 1949 m. ir tuoj aktyviai įsijungė į jaunimo

organizaciją. Labiausiai pasižymėjo savo veikla Ateitininkų Federacijoje, buvo tos Federacijos vadas 1952 - 63 m. Spaudoje pradėjo reikštis nuo 1922. Įvairiems katalikiškiems laikraščiams rašė reportažus, kūrė ir eilėraščius bei beletristinius pasakojimus, publicistinius, teologinius ir istorinius straipsnius. Labai įdomūs buvo jo istorinio pobūdžio straipsniai, ypač tie, kuriuose jis aprašė Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto asmenybę, jo indėlį formuojant Lietuvos valstybingumą, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kovas su kryžiuočių ordiniais. Dauguma jo istorinių straipsnių buvo išleisti atskirais veikalais: "Susipratęs katalikas", 1928, "Šv. Antanas Paduvietis", 1931, "Vytautas D. ir jo žygiai", 1935, "Kautynės ties Šiauliais", 1936, "Šv. Kazimieras", 1947, "Jėzaus Nukryžiuotojo seserų kongregacija", 1950, "Šv. Pranciškaus lietuvių parapija Lawrence", 1953, "Kunigas Jonas nuo Kryžiaus; kun. J. Švagzdžio biografija", 1956. Suredavo antrą laidą "St. Šalkauskio Ateitininkų ideologijos" ir "VI Ateitininkų kongreso Chicagoje darbus", 1960.

Prof. Simas Sužiedėlis

Eilėraščius ir beletristiką Simas Sužiedėlis dažniausiai pasirašydavo St. Žvirgždo slapyvardžiu.

"Darbininke" jis rašė vedamuosius, subtiliai reaguodamas į dienos aktualijas, visur pabrėždamas krikščionišką žmogaus apsisprendimą, stiprindamas religingumą ir patriotizmą. Rašė įvairių istorinių sukakčių progą, aprašė ir atskirus pasižymėjusius asmenis. Visada rūpinosi, kad būtų rašoma ir darbininkų reikalais. Tuo klausimu ieškojo sau pagalbininkų.

Iš "Darbininko" redakcijos važinėjo su paskaitomis, kurias labai rūpestingai parengdavo. Vėliau jų didelę dalį spausdindavo

"Darbininke".

Nesvarbu, ką jis rašė ir kur, bet visada rūpinosi, kad jo raštas būtų stilistiškai teisingas. Taip ir savo paskaitose žėrė sakini po sakini, visada puošnų, prasmingą ir skaitytojui įstringantį.

Todėl jis ir kitų straipsnius mėgo taisyti, kad nebūtų nuobodūs ir pilki. Toks redagavimo ir rašymo būdas reikalavo daug darbo ir daug laiko. Čia jis parodė didelę kantrybę ir didelį darbštumą. Dažnai jo darbo kambaryje lyg vėlyvos nakties degdavo šviesos, nes jis stengėsi, kad jo rašiniai gautųsi aktualūs, išsamūs. Deja, liga 1965 m. Simą Sužiedėlį privertė pasitraukti iš aktyvaus darbo "Darbininko" redakcijoje. Išsikėlęs į Brocktoną, jis kurį laiką nedirbo publicistinio darbo, tačiau būdamas veiklos žmogus, 1966 m. jis vėl įsitraukė į redakcinį darbą - pradėjo dirbti Enciklopedijos leidykloje. Šioje srityje Simas Sužiedėlis taip pat suspėjo atlikti nemažai darbo: Suredavo "Encyclopedia Lithuanica" anglų kalba šešis tomus. Ją išleido J. Kapočius 1970 - 1978 m. Suredavo "Lietuvių Enciklopedijos" papildomą tomą, parašė dar eilę istorinių straipsnių, atskirą knygą apie šv. Kazimierą, kuri buvo išversta į vokiečių, italų kalbas.

1985 m. rugsėjo 22 d. mirė Brocktone, kur ir palaidotas.

Estai parduoda savo kompiuterius Lietuvoje

Didžiausia Estijos kompiuterių bendrovė "MicroLink" šiemet įkūrė savo filialą "MicroLink Vilnius". Estų bendrovė per mėnesį surenka ir parduoda po 500 - 600 asmeninių kompiuterių. 1994 metais "Microsoft" pripažino estų bendrovę patikima ir pasirašė "Originel Equipment Manufacturer" sutartį. Estai igi-igui teisę savo kompiuteriuose įdiegti originalią "Microsoft" programinę įrangą. Baltijos valstybėse šią teisę turi tik dvi firmos. Didžiausias Latvijos kompiuterių žurnalas, palyginęs estišką kompiuterį "MicroLink P - 90" su 9 panašios paskirties kompiuteriais, pripažino, kad estiškas kompiuteris visapusiškai pranašesnis. Pernai "MicroLink" apyvarta buvo 11 mln. USD, šiemet numatoma padidėjimo iki 16 mln. USD. "OfficeLine" sudaro 45 % "MicroLink" apyvartos.

Didžiausias investuotojas

Žurnalo "Central European Economics Review" žiniomis, iki šių metų pradžios vienam Lietuvos gyventojui teko 83 USD investicijų. Latvijoje vienam gyventojui teko 145 USD, Estijoje - 314 USD. Nurodomos investicijas sulaikančios priežastys: silpna Lietuvos ekonomika, biurokratinė sistema, netobuli įstatymai ir didžiulės eilės prie Lazdijų muitinės. Žurnale nurodyti didžiausi investuotojai į Lietuvos ekonomiką. Tai "Philip Morris", investavusi į Klaipėdos fabriką 30 mln. USD ir pasirengusi investuoti dar 25 mln. USD. Antroje vietoje - "Kraft General Foods International", įdėjusi į Kauno konditerijos fabriką 15 mln. USD. Vokietijos kompanijos "Richard Hammerke Faberei" ir "Wilhelm Becker" investavo Lietuvoje apie 16 mln. USD. Šios kompanijos investavo į Vilniaus tekstilės fabriką "Audėjas". Olandų ir anglų kompanija "Shell Overseas Holdings" 5.1 mln. USD įdėjo į bendrąją kuro gamybos įmonę "Shell Lietuva".

Brolių Kazio ir Jurgio Bobelių premija buvo įsteigta po "Respublikos" žurnalisto Vito Lingio nužudymo 1993 metų spalio 12-ąją. **AGEP**

Lietuva iš Estijos perka šovinius

Lietuva iš Estijos nusipirko 700 tūkst. šovinių rusiškiems automatams. Krašto apsaugos ministras sako, kad, aprūpinant Lietuvos kariuomenę, ieškoma optimalių variantų, kaip verstis menkomis lėšomis, kurias valstybė skiria krašto apsaugai.

Lietuvos ginklų fondas iš kelių variantų išsirinko Estijos firmos siūlomus šovinius. Specialistai įvertino, kad šie 5.45 mm kalibro šoviniai pakankamai kokybiški ir nebrangūs. Estijos spaudos žiniomis, šiuos šovinius 1993 metais estų firma įsigijo Kirgizijoje, tikėdamasi juos parduoti Estijos ginkluotoms pajėgoms.

Tačiau estų kariuomenė buvo apginkluota kitokio kalibro ginklais. Lietuvai parduota mažiau kaip dešimtadalis iš 8 mln. šovinių, kurie jau porą metų saugomi Estijos nacionalinės gvardijos sandėliuose.

AGEP

-- **Lietuvių namų** bendrovės pirmininkas Klemensas Tamošiūnas pranešė, kad iš Lietuvių namų Londone iškeldinami gyventojai ir nuo lapkričio 5 dienos čia nebepriimami svečiai. Londono Kensingtono savivaldybė, remdamasi įstatymu, kelis kartus siuntė reikalavimus kapitališkai remontuoti pastatą, kuriame yra įsikūrę Lietuvių namai. Šis remontas kainuotų daugiau kaip 300 tūkst. svarų sterlingų. Paskolos iš bankų gauti nepavyko. Prieš tai atsakyta pertvarkyti Lietuvių namus į Kultūros ir biznio centrą. Šis projektas būtų kainavęs 650 tūkst. svarų sterlingų. Nutarta Lietuvių namus parduoti. Pastatas įvertintas 1.2 mln. svarų, tačiau šios sumos gauti nesitikima, nes pastatui būtinas kapitalinis remontas. Pasak Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos laikraščio "Europos lietuvis" redaktoriaus p. Dargio, Lietuvių namai pusę amžiaus simbolizavo Didžiosios Britanijos lietuvių veiklą. Dabar teliks Lietuvos ambasada ir lietuviška šv. Kazimiero bažnyčia. Šioje parapijoje prieš daugelį metų ir prasidėjo Lietuvos išėvių veikla.

-- **Neseniai JAV** "The City Private Bank" suteikė Rusijai 30 mln. paskolą naftos perdirbimo gamyklai Karaliaučiaus krašte statyti. Numatoma, kad šioje gamykloje bus perdirbama nafta, išgauta iš Baltijos jūroje esančio telkinio. Sankt Peterburgo laikraštis rašo, kad dėl teritorijos, kurioje yra šis telkinys, vyksta Lietuvos ir Rusijos ginčas. Laikraštis rašo, kad nuo to, kaip jis bus išspręstas, priklausys ir tokio pat Lietuvos ir Latvijos ginčo baigtis. Naftos gamyklos statybai Karaliaučiuje labai priešinosi didžiulis Rusijos koncernas "LUKoil". Šis koncernas turi stipriausias pozicijas Baltijos valstybėse. Naftos perdirbimo gamyklą ketina statyti ir Estija, Lietuvoje gamykla yra Mažeikiuose. Taigi nedideliame Baltijos jūros pakrantės ruože bus trys naftos perdirbimo įmonės.

Bobelių šeimos premija žurnalistams

Lapkričio 8 dieną Prezidentūroje buvo įteikta Seimo nario Kazio Bobelio šeimos premija. Šia premija apdovanojami žurnalistai, kurie labiausiai pasižymi rašiniiais, atskleidžiančiais korupciją, ekonominius bei kriminalinius nusikaltimus. Brolių Kazio ir Jurgio Bobelių premija įteikiama antrą kartą. Šį kartą ją gavo 10 žurnalistų ne tik iš didžiųjų, bet ir iš provincijos laikraščių. Šių metų premijų fondas yra 2200 USD. Pirmoji premija yra 400 USD. Ji paskirta "Lietuvos ryto" žurnalistui Remigijui Barauskui. Iš viso broliai Bobeliai skyrė 12000 USD premijų fondą, kuris bus išdalytas per penkerius metus. Premijų įteikimo iškilmes sutrikdė Seimo nario Kazio Bobelio išsiblašymas - jis savo kabinete paliko vokelius su pinigais. Pajuokavęs, kad tai tikriausiai "mafijos darbas", nubėgo juos atsinešti.

Žmogus - judanti kryžkelė

(atkelta iš 3 psl.)

Turiu progos vienas paklajoti po Megisti Lavra apylinkes. Teko kopti į Alpių viršūnes Tirolyje ir Aostos slėnyje, teko pėsčiomis keliauti Sierra Nevada kalnais Kalifornijoje, - kalnai mana artimi ir reiklūs. Bet Hagion Oros - šv. Kalnas - ne tik padaro erdvę geografine vieta, bet ir įspaudžia į širdį mistinę dievišką Paslaptimi. Tiek čia žmonių ieškojo ir rado dieviškos paslapties Artumą!

- Kopti į Athos vienam? - klausiu savęs.
- Kalnai yra reiklūs ir neatlaidūs! - laiku prisimenu bičiulių alpinistų posakį.

Atgal į šiuolaikinį pasaulį

- Laivas į Jerisso išplauks penktą valandą ryto, - primena mums jau bičiuliui tapęs jaunas vienuolis.

Atvykome iš Uranopolio palei vakarinį Athos pusiasalio šoną, grįšime į Jerisso palei rytinį. Buvome sutarę, kad Jerisso prieplaukoje mus pasitiks Vasilios su išlaipintuoju Karoliu.

Vėlai ėjau miegoti, anksti keliuosi. Dar naktis - tamsu, bet išeinu ant verandos ir, suradęs kreslą, klajaju mintimis tai šen, tai ten. Prisimenu kelionę į atgautą Vilnių. Ir tuomet negalėjau ilgai miegoti. Yra žemėje vietų, kurias ne tik matai, bet ir jauti. Athos vienuolių respublika - gamta ir gyvenimo būdas, norint ar nenorint, priverčia pajusti amžinai išliekančias vertybes. Šiuolaikinis gyvenimo būdas - miestietiškas - reiklus ir skubotas, - žmogų apiplėšia, nes taip jį apvaldo, kad nebelineka jam laiko stabtelėti ir pasišvalgyti.

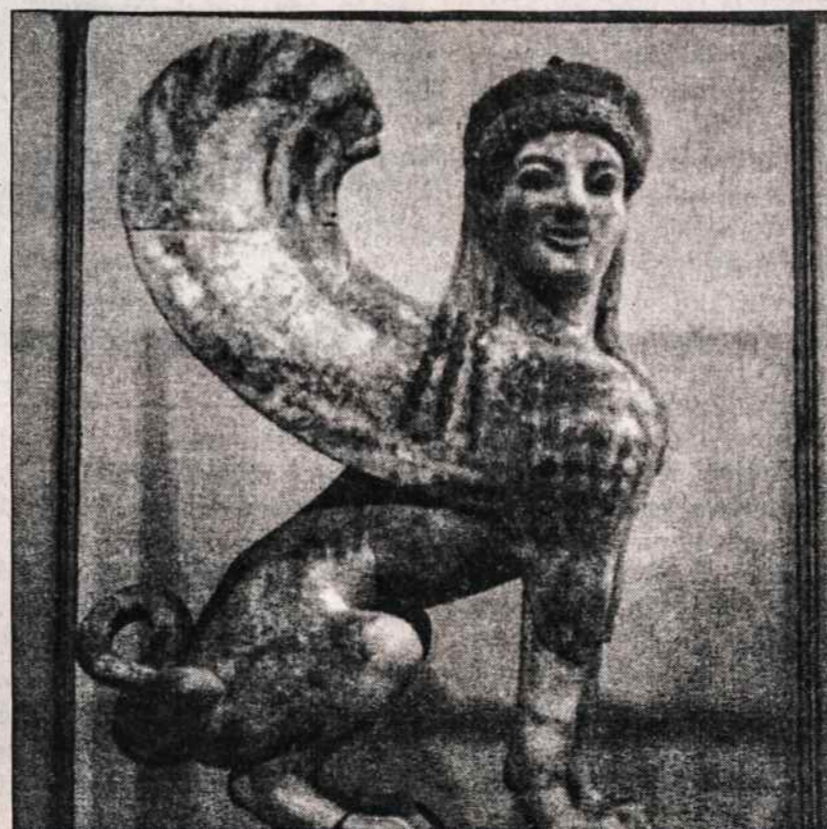
Ūmai suskamba vienuolino varpai. Po to nuaidi vienas po kito skambalas, tarškėlė ir mušimas į lentą - trejopas ženklas vienuoliams keltis naktinei maldai. Už pusvalandžio vienuolis, eidamas nuo durų prie durų ima žadinti svečius su "parakalo..." - "prašyčiau..." keltis.

Vėl pakeliui

Rytuose jau matyti žara. Miškinga atslaitė leidžiamės nuo vienuolino į prieplauką. Pilnas mėnulis visu veidu tebežiūri į Athos

kalną. Kažkur skamba galvijų varpeliai. Tikrai, žmogus yra gelmė, o jo širdis - bedugnė! Kelionė ilga, bet ji prasideda pirmuoju žingsniu, - turime surasti taksi su Vasilios ir Karoliu, o po to skubėti per Makedoniją į Tesaliją į Achają - Petras uostą. Ten skirstysimės! Toliau keliausime kas sau.

Laivo motoras dūzgia. Denio patarnautojas triūsia, kavą verda. Tirštą ir saldžią! Turkai ją turkiška, o graikai graikiška vadina. Išgėrus kavos ir sukramčius duonos su saulėgrąžomis, darosi šilčiau. Jūroje, nors ir įlankoje, rytas vėsus. Nerių į kajutę, nes ten šiočia tokia užuovėja. Keliaujama vien tik vyrai. Nenuostabu, keliaujama iš Megisti Lavra vienuolino.

Sfinksas Graikijoje tapo sfinkse.

Kad visa būtų viena...

Keletą savaičių pabuvus ortodoksų pasaulyje ir pajutus Athos kalno vienuolių respublikos Dievo alkį, nustembi, kad krikščionija yra tokia pasidalijusi. Juk graikai kadaise perėmė iš persų "vieno pasaulio" idėją, juk Apaštalas Paulius graikiškai rašė krikščionims, kad Dievas "dosniai apdovanojo mus savo malone su įvairiopa išmintimi ir sumanumu, paskelbdamas mums savo valios paslaptį, kaip panorėjo iš anksto nutarti [Kristuje], amžiu pilnatvei atėjus visa, kas yra danguje ir žemėje, iš naujo suvienyti Kristuje tarsi galvoje" (Ef 1, 8 - 9). Esama vieno milijardo aštuonių šimtų milijonų krikščionių pasaulyje. Tai maždaug vienas trečdalis visos žmonijos. Daugiau negu milijardas krikščionių yra Romos katalikai, apie tris šimtus milijonų - Rytų ortodoksai, apie šimtas milijonų Reformacijos bendrijų narių, - liuteronų, anglikonų, presbiterionų..., - o likusieji - vėslus ir spalvingas evangelinio protestantizmo pasaulis.

Antisris tūkstantmetis buvo krikščionių dalijimosi amžiai. Ko laukti iš trečiojo tūkstantmečio? Ar galima laukti krikščionių vienybės? Skilimas tarp krikščioniškųjų Vakarų ir Rytų įvyko 1054-aisiais metais, o Vakarų krikščionijos skilimai prasidėjo su XVI a. Reformacija. Istoriškai žiūrint, Ortodoksų Bendrija nesutinka tik su Popiežiaus primatu. Ar ateis diena, kada bus sakoma, kad krikščioniy vienybė yra svarbiau už pavaldumą? Kas sulauko pasaulį nuo susinaikinimo antram tūkstantmečiui baigiantis? Ar religija liks antrojo tūkstantmečio istorijos našta? Kada religija taps gyvenimo jėga?

Paskutinė diena Graikijoje

Graikų muitinę - Nea Rhoda vietovę - pasiekiamo po penketo valandų. Užuot keliavus iki Jerisso, mus išlaipina netoli Uranopolio. Bandome susisiekti su Vasilios ir Karoliu. Kur jie? Ar Jerisso, ar Uranopolis, ar Tripiti miesteliuose? Nežinia! Laimė, autobusas į Tesaloniką sustoją ir Tripiti, ir Uranopolis ir Jerisso stotelėse. Taksi su Vasilios ir Karoliu randame mūsų belaukiančius Uranopolis prieplaukoje. Karolis besimėgaujantis jūroje!

Vėl bandome sutilpti automašinoje. Pasiilsėję, apsipratę. Be to, šiandien paskutinė diena Graikijoje. Kelionės galas čia pat.

(Bus daugiau)

Arvydas ir Ingrida Saboniai įsikūrė Portlende

Ingrida Sabonienė, atvažiavusi į Lietuvą pasiimti sūnų Tautvydo ir Žygimanto, papasakojo, kad Portlende jie nusipirko erdvų namą su dideliu kiemu. Svarbiausia, kad name aukštos durų staktos, ir Arvydui, einant pro jas, nereikia lankstyti. Namas buvo pastatytas specialiai konstruktorių konkursui, todėl įrengtas labai šiuolaikiškai. Kiekvieną dieną Ingrida Sabonienė savo virtuvėje atranda technikos stebuklą. Sutvarkiusi Sabonio krepšinio mokyklos reikalus Kaune, Ingrida Sabonienė išskrido į Ispaniją, kur liko pradėti šeimos verslai: Valjadolide - šviestuvų parduotuvė, Malagoje - vila. Ingridos tėvai džiaugiasi 3 aukštų namu Fabijoniškėse Vilniuje, kuri jiems nupirko dukra ir žentas. Ingrida Sabonienė, atsakydama į žurnalisto klausimą, pasakė, kad, kol maži vaikai, nėra prasmės galvoti apie jos, "Gražiosios vilnietės - 88" karjerą. Be to, pavasari Sabonių šeima sulauks trečio vaikelio.

AGEP

Chicagos "Lituanicos" 45 metų kelias

Edvardas Šulaitis

Yra sunku tikėti, kad "Lituanicos" klubas mini jau 45-ą sukaktį. Rodos, dar taip neseniai buvo jų steigiamasis susirinkimas (1951 m. sausio 14 d.), kuriame dalyvavo 27 sporto mėgėjai. Prisimintinos ir jų pavardės: R. Koženias, V. Numgaudas, L. Stankaitis, R. Kašuba, J. Šabanas, J. Šarskis, J. Perkūnas, V. Sipavičius, R. Bužėnas, E. Sadauskas, K. Baltramionaitis, L. Kriaučiūnas, L. Rudžiūnas. J. Klečkauskas, A. Mikulskis, R. Puodžiūnas, E. Vengianskas, V. Kaminskas, J. Šoliūnas, J. Manelis, A. Martinkus (šia tvarka jie buvo užrašę susirinkimo sąrašę).

Kai kurie iš jų vėliau aktyviai reikšėsi klubo veikloje. Dalis iš jų žaidė susidariusioje komandoje, kiti buvo valdyboje, tretinėje finansiniai ar moraliniai. Gaila, kad būrelis jų jau turėjo pasitraukti iš gyvųjų tarpo, kiti pavargo ar dėl sveikatos negali net atvykti stebėti šių dienų klubo komandų rungtynių. Tačiau daugelis steigėjų susirinkimo dalyvių ir vėliau prie šio klubo prisidėjusių žaidėjų ar narių - rėmėjų talka buvo milžiniška ir todėl "Lituanica" (amerikiečių lygoje ir kitataučių spaudoje vadinama "Liths" - sutrumpinimas nuo Lithuanians - vardu) tapo vienu iš labiausiai žinomų visoje Chicagoje bei jos apylinkėse.

Daugelį metų klubo pirmoji vyrų komanda žaidė aukščiausioje "major" divizijoje, kur rungtyniauja geriausios Chicagos srities futbolo mėgėjų komandos. Visi žino, kad klubo vyrai 1992 metais yra tapę "Metropolitan" lygos (stipriausioji Chicagoje) čempionais. Apie tokį laimėjimą, klubą steigiant prieš 45 metus, niekas negalėjo net svajoti, nes tuomet pradėta klučiai ir kiekvienais metais kovota už egzistenciją, nes trūko ir žaidėjų, ypatinai geresnių, bei lėšų. Tik nuo 1959 metų, kuomet futbolo komanda pateko į "National soccer" lygos aukščiausiąją diviziją, prasidėjo geresnės dienos, nors pasunkėjo finansinė našta. Tačiau toje stipriausiųjų grupėje

tada nebuvo išsilaikyta ir vėl buvo grįžta į I-ą diviziją. Ir taip klubo pirmoji vyrų komanda žaisdama gana banguotai, priklausomai nuo žaidėjų stiprumo, nes nedaug kas galėdavo atsistoti futbolui ilgesniam laikui dėl studijų, šeimos ar kitokių priežasčių.

Tik apie 1990-sius metus, kuomet atsidarė durys žaidėjams iš Lietuvos, "Lituanicos" reikalai pagerėjo, ir jų dėka, 1991 ir 1992 metais buvo sukomplektuotos pajėgios sudėties komandos ir tuomet klubo pirmosios komandos bijodavosi visi kiti Chicagos vienetai, kurių egzistencija siekė po pusšimtį ar daugiau metų. Tačiau po kelių žydėjimo metų vėl atėjo eilė klubo vyrams kristi į I-ą diviziją, galimas dalykas vėl tik laikinai, nes paskutiniu metu matoma ryškesnių prošvaisčių.

Per tuos 45 veiklos metus klubas turėjo daugiau negu tūkstantinę žaidėjų (vienu metu čia veikė net 7 komandos, jų tarpe ir merginų) ir aktyvių rėmėjų. Klubu rungtynes skemdiniais stebėdavo daugiau negu pora šimtų žiūrovų, ypatingai kuomet jos būdavo žaidžiamos tada labai lietuviškai Marquette Parke.

Beje, šalia žaidimo vietinėse pirmenybių rungtynėse, klubas anksčiau dalyvaudavo ir Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynių futbolo varžybose. Dabar, gaila tokių nėra, nes "Lituanica" yra likusi tik vienintelė lietuvių futbolo komanda šiame kontinente. Apie "Lituanicos" pasirodymus yra rašiusi bent dešimčiai kalbų einanti spauda Chicagoje ir tuos 45 metus lietuvių vardas mirgėdavo jos puslapiuose. Apie šį klubą ir jo futbolininkus dabar plačiai rašoma ir Lietuvoje, nes klubui futbolininkai (su kitų miestų žaidėjų talka) yra du kartus dalyvavusi ir Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse, kurios vyko 1991 ir 1995 metais Lietuvoje.

Dabar nieko kito nelieka, kaip palinkėti klubui sulaukti dar ne vienos sukakties, o taip pat ir gražių pergalių!

Trumpos sporto žinios

Algio Rugieniaus pranešimas

JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos vicepirmininkas sporto reikalams Algis Rugienius padarė pranešimą per LB Tarybos sesiją St. Petersburg, o pranešimo tekstus išsiuntinėjo visoms Lietuvos bendruomenės apylinkėms. Vieną kopiją gavome ir mes. Lydraštyje jis sako: "Kviečiu jūsų apylinkės lietuvius sportuoti, sportininkus įsijungti į vietinius lietuvių sporto klubus ar tiesioginiai įsirašyti į šiaurės Amerikos lietuvių sporto sąjungą. Raginu įtraukti į apylinkės valdybas narį sporto reikalams, kad padėtų ir derintų sporto veiklą savo apylinkėse". Beje, Algis Rugienius buvo JAV išvy-

kos į Lietuvą praėjusią vasarą organizacinio komiteto pirmininku ir jau nuo seno yra Detroito lietuvių sporto klubo "Kovo" pirmininku.

- o -

Žurnalas "Sporto mokslas"

Mus pasiekė rimto sporto žurnalas - "Sporto mokslas" pirmasis numeris. Jis yra Lietuvos sporto mokslo tarybos ir Lietuvos olimpinės akademijos žurnalas, redaguojamas dr. prof. Povilo Karoblio. Žurnalo redakcinę kolegiją sudaro žmonės, kurie turi daktaro laipsnius ir profesoriauja įvairiose mokslo institucijose. Šis žurnalas, kuris turi tik 200 egz. tiražą, yra 36 puslapių apimties ir žada rodytis 2 kartus metuose. Jo straipsnių santraukos yra spausdinamos anglų kalba.

Clevelande per Lietuvių Dienas koncertavo "Dainavos" ansamblis iš Chicagos. Nuotraukoje iš k.: A. Budrytė - pranešėja, A. Polikaitis - chormeisteris, R. Sokas - akompaniatorius ir dirigentas D. Polikaitis.

Padėkos dienos seminaras

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga lapkričio mėn. 24 - 25 d. d. (Padėkos dienos savaitgalį) rengia konferenciją Chicagos miesto centre, ambassador West viešbutyje. Šiuo metu JAV LJS valdyba intensyviai ruošiasi šiam seminarui. Skirtingai nuo praėjusių metų tokių konferencijų ši kartą bus aptariami nauji reikalai ir temos - jaunimo vaidmuo ateityje. Mums svarbu suvokti, kad ateitis ir lietuvių likimas Amerikoje priklauso būtent nuo mūsų. Kaip tik šioje konferencijoje bus nurodytas lietuvių jaunimo uždavinys - dėti pastangas, kad lietuvių išliktų stipri Amerikoje.

Konferencija prasidės penktadienį, per pietus. Pirmiausia bus dalinamasi mintimis su buvusiais JAV LJS vadovais. Sužinosime apie LJS istoriją, kaip anų laikų jaunimo veikla formavo nūdienos pasaulį. Suvokimas apie tai, kas mes esam ir kokios mūsų šaknys, leis mums tiksliau nubrėžti ateities veiklos kryptis. JAV LJS kūrėjai papasakos apie savo nuveiktus darbus, įgyvendintus projektus, apie tų laikų LJS narių vertybes ir įsitikinimus. Jie duos ir mums patarimų, kaip veiksmingiau įgyvendinti užsibrėžtus tikslus.

Po pietų pažvelgsime į Amerikos lietuvišką mokyklą, jų mokinius. JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo tarybos pir-

mininkė apibūdins tarybos darbą, siekiant išlaikyti šias mokyklas, taip pat papasakos apie mokyimo būdus, aiškinant vaikus apie jų lietuvišką kilmę. Numatoma, kad du liuanistikos mokyklų mokytojai papasakos apie savo patyrimus, pasiekimus, taip pat bėdas, su kuriomis susiduria, dėstydami mokiniams apie nepriklausomą Lietuvą, apie gražią lietuvių kultūrą.

JAV LJS nariai bus prašomi aktyviai prisidėti prie lietuvių kultūros išlaikymo Amerikoje. Vieniems tai gali reikšti dėstymą liuanistikos mokykloje, kitiems tai gali būti vežiojimas savo ir kitų tėvėlių vaikų į tolimas mokyklas. Dar kiti gali padėti surengti mokyklos vaikų vaidinimą. JAV LJS valdyba mano, kad bet kokia LJS narių veikla naudinga, siekiant išlaikyti mūsų kalbą ir papročius, išsaugojant juos ateities kartoms.

Programa tęsis šeštadienį, 9:00 ryto. Pirmiausia bus aptariami atėjančio IX Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengimas Amerikoje. Tai, beje, labai svarbi tema. Tokie kongresai sudaro galimybę įvairiose pasaulio šalyse gyvenantiems lietuviams susieiti ir pasidalinti savo lietuviško gyvenimo patirtimi.

IX PLJK turėtų įvykti 1997 m. Jungtinėse Valstijose. Gegužės mėn. buvo sudarytas komitetas,

kurio uždavinys - surinkti duomenis apie galimas IX PLJK vietas. Komitetui pristačius duomenis, bus parinkta kongreso vietovė. Numatoma paskirti organizacinį komitetą, kuris rūpintis kongreso planavimu. Visi raginami pateikti savo siūlymus.

Seminaro dienas užbaigsime Chicagos LJS skyriaus surengtomis ekskursijomis naktinėje Chicagoje, supažindinant seminaro dalyvius su Chicagos lankytinomis vietovėmis.

Visi JAV LJS nariai nuo 18 iki 35 metų amžiaus, taip pat visi kiti, norintys įstoti į JAV LJS, raginami dalyvauti seminare. Dėl smulkesnės informacijos skambinti Nidai Bichnevičiūtei, telefonu (708) 852 - 0460.

Lietuvių Jaunimo Sąjunga

Pilietybė suteikta 25 asmenims

Lapkričio 8 dieną įvykusiam Pilietybės komisijos posėdyje, kuriam vadovavo prezidentas Algirdas Brazauskas, išimties tvarka 25 asmenims buvo suteikta Lietuvos pilietybė. Tarp pilietybę gavusiųjų - daugiausia aktyvūs Lietuvos išeivijos atstovai. Bene aktyviausias iš jų - Vokietijoje gyvenantis 55 metų Alfredas Bartmenas. 1944 metais jis kartu su tėvais pasitraukė į Vokietiją. P. Bartmenas įkūrė Emericho - Šilutės draugiją, kuri rūpinasi labdarą Lietuvos pamario pensionatams, internatams, vaikų darželiams. Lietuvos pilietybė buvo suteikta Australijoje gyvenančiai Genovaiti Kazokas. Šios filologijos mokslų daktarės darbai skirti Lietuvos kultūros puoselėjimui. 1985 metais Sidnyje ji įkūrė lietuvių dailininkų draugiją. Pernai Genovaitė Kazokas atvežė ir padovanojo Lietuvai surinktus meno kūrinius, kurie dabar eksponuojami Radvilų rūmuose. Lietuvos pilietybę atgavo ir Kanadoje gyvenantis 60 - metis Sigitas Pranas Kazlauskas, su žmona Angele Matilda globojantis į Kanadą atvykstančių lietuvių. Lietuvos piliečių vėl tapo žinomas futbolininkas Arminas Narbekovas. Daug metų žaidęs Vilniaus "Žalgiryje", jis 1990 metais pasirašė kontraktą su Austrijos futbolo klubu ir vėliau priėmė Austrijos pilietybę. Nuo šiol jis turės dvigubą pilietybę ir galės žaisti Lietuvos futbolo rinktinėje. Lietuvos pilietybę suteikta Rusijoje, JAV, Baltarusijoje, Kanadoje, Izraelyje, Lenkijoje, Italijoje gyvenantiems lietuviams bei Lietuvai remiantiems tų šalių piliečiams. Tarp Lietuvos piliečių šį kartą tapusių užsieniečių labiausiai nusipelnęs italas Robertas Masi, jau ketvirtus metus studijuojantis lietuvių kalbą ir istoriją bei aktyviai talkinantis Lietuvos vyskupų konferencijai.

AGEP

AGEP

AGEP

AGEP

AGEP

AGEP

-- Poeto Henriko Nagio 75 metų amžiaus sukakties proga pagerbimą spalio 20 d. Montrealyje, Putnamiečių seselių namuose, surengė Montreolio Lietuvių Akademinis Sambūris.

-- Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos visuotinis narių susirinkimas įvyko lapkričio 12 d. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus patalpose, Chicagoje.

-- Violeta Rakauskaitė - Štromienė, populiarieji estradinių dainų solistė, atliks koncerto programą lapkričio 19 d. Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL. Pelnas skiriamas naujai salei įrengti.

-- Stasio Lozoraičio, buvusio Lietuvos Respublikos ambasadoriaus Washingtone ir Romoje, našlė Daniela paskyrė lėšas įrengti vitražus Marijos Nekalto Prasiidėjimo seserų vienuolyno koplyčioje Kaune. Kol tame rajone bus pastatyta bažnyčia, šia koplyčia galės naudotis ir apylinkės tikintieji. Kapelionu paskirtas kun. Juozas Senkus iš Vokietijos.

-- Dail. Liucijos Anišaitės - Kryževičienės kūrinių paroda spalio 29 d. vyko Cleveland, OH, Dievo Motinos parapijos salėje. Dailininkė 1964 m. baigė Vilniaus Dailės Instituto tekstilės fakultetą. Nuo 1967 m. ji yra Lietuvos dailininkų sąjungos narė, tekstilės sekcijos pirmininkė. Dirba klasikinio gobeleono srityje, batikos, žakardo ir akvarelės technika.

-- Jungtinėje parodoje, vykusioje kapinių lankymo šventės proga spalio 29 d. Anapilio parodų salėje (Missisauga, Ont., netoli Toronto) su savo kūrinių dalyvavo Valentina Balsienė, Joana Marcinienė ir Antanas Supronas. Parodą globojo Kanados Lietuvių Katalikų Moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius.

-- Moksleivių Ateitininkų Sąjungos vadovybė kuopų globėjams rengia pirmuosius globėjų kursus, kurie prasidės lapkričio 25 d., šeštadienio rytą. Kursai vyks Dainavos stovyklavietėje. Informacijas teikia dr. Gailė Černiauskaitė, telef. 708 488 - 1272.

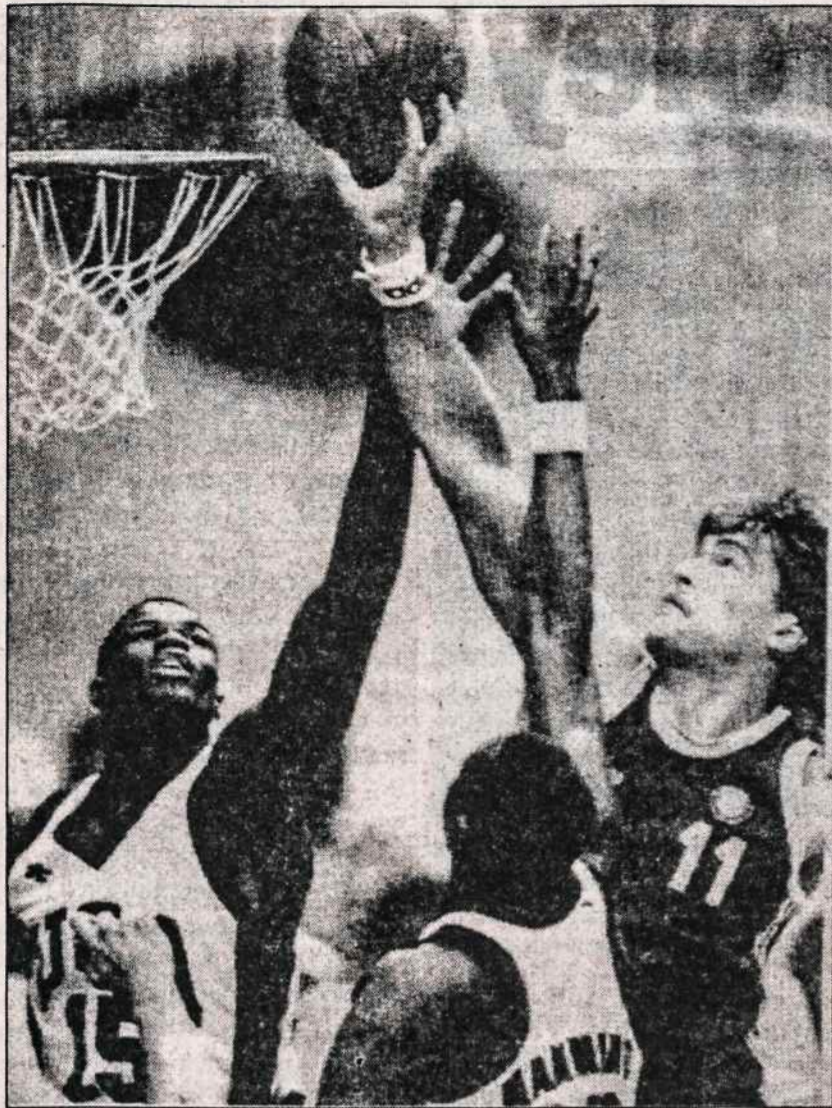
-- Vytautas Dambra, Lietuvos ambasadorius Veneculoje, lapkričio 5 d. skaitė paskaitą apie Katalikų Akciją Lemont, IL, Ateitininkų namuose įvykusiame Ateities savaitgalyje.

-- Prof. Antanas Pranskevičius, tremtinys, bendravęs su rusų disidentais, dabar JAV kariniame kalbų institute Monterey, Ca, dėsto kursą apie buvusios Sovietų Sąjungos ir Rusijos ekonomiką, politiką, geografiją.

-- Lietuvių choras "Volungė", Toronto, Ont., Kanada, vadovaujamas muzikų Dalios Viskontienės ir Jono Govėdo, pradėjo ruošti savo 20-mečio koncertui, naujai garsajuostei ir kalėdinei programai.

-- "Kvartetas", režisierės ir aktorės Dalios Mackialienės įkurtas moterų kvartetas, veikia St. Petersburg Beach, FL, savo koncertą surošė lapkričio 15 d. St. Petersburg Beach, FL. "Kvartetui" dainas paruošia muz. Aloyzas Jurgutis.

-- Kompozitoriaus Osvaldo Balakausko naujasis kūrinys "Requiem Stasiui Lozoraičiui" pirmą kartą bus atliekamas Lietuvoje Kalėdų laikotarpyje. Iškilmės atvyks ir velionio diplomato našlė Daniela Lozoraitienė.

Arvydas Sabonis (Nr. 11) pakeliui į du taškus.

Sabonis amerikiečių spaudoje

Vargu ar pavyktų surasti žmogų nors kiek besidomintį sportu, o ypač krepšiniu, kuris nebūtų girdėjęs Arvydo Sabonio pavardės. Šis lietuvis krepšininkas yra gerai žinomas sporto pasaulyje ir jo, kaip krepšinio žvaigždės, vardas visiems laikams pasiliks įrašytas krepšinio sporto istorijoje.

Paskutiniu laiku Sabonui perėjus žaisti į NBA lygoje esančią

"Portland Blazers" krepšinio komanda, įvairiuose amerikiečių laikraščiuose žinių apie jį apstu. Lapkričio pradžioje apie Arvydą Sabonį rašė "The New York Times", o antradienį, lapkričio 7 d., didelį straipsnį patalpino ir plačiai New Yorke skaitomas dienraštis "Daily News". Ten rašoma, kad Sabonis 7 pėdų ir 3-jų inčų milžinas, kurio gražus ir techniškai žaidimas seniai žavi

Atsargiai! Pašto monopolis

Sutinkamai su Lietuvos Vyriausybės spalio 31 d. nutarimu Lietuvoje įvestas pašto paslaugų monopolis. Sutinkamai su šiuo nutarimu, laiškus ir spaudinius Lietuvoje gali pristatyti tik valstybinė įmonė "Lietuvos paštas". Lietuvoje veikiančioms kurjerinio ryšio tarnyboms Federal Express, TNT, DHL ir kitoms uždrausta surinkti ir pristatyti spaudinius: knygas, žurnalus, reprodukcijas, meno, mokslo, literatūros kūrinius ir gaidų rankraščius. Norintys siųsti popierinius leidinius privalo naudoti Vyriausybinių ir specialaus pašto tarnyboms (Express Mail Service) paslaugomis. Kol kas kitų kurjerinių tarnybų gabenamos siuntos su spaudiniais yra sulaukomos muitinėse. Taigi, norint persiųsti kokį dokumentą į Lietuvą, negalima naudoti minėtų tarptautinių kompanijų paslaugomis. Joms leista pristatyti tik laišku ir spaudinių kategorijai nepriskirtus daiktus. Pavyzdžiui, kompiuterį į Lietuvą galima siųsti per DHL, bet jo dokumentaciją privalo siųsti naudojantis "Lietuvos paštu".

Amerikos sporto specialistus ir mėgėjus.

"Portland Blazers" norėdami Arvydą turėti savo komandoje, kviesdami persekiojo jį beveik 10 metų. Ši komanda kvietė Sabonį būti žaidėju dar 1986 m., kai jis dar buvo Sovietų Sąjungos nacionalinės krepšinio komandos puošmena. Tačiau, dėl tuometinės politikos priežasčių, Sabonio "nusipirkti" jiems nepavyko. "Portland Blazers" buvo didžiai nustebinti, Sabonui pasirašius kontraktą su "Madrid Real" krepšinio komanda. Aprašant Sabonio, kaip krepšinininko, puikias savybes, straipsnyje minimos ir jo turėtos kojų traumos. Jos ir dabar dar trukdančios didesniai greičio išvystymui, o norint išlaikyti NBA lygos žaidimo tempą, jam reikės gero kai pasistengti.

Arvydas pats prisipažįsta, kad dėl kojų traumų, per paskutinius 5 metus, rūpesčių nemažai buvo. Kojos ir dabar dar nėra pilnai sustiprėjusios. Lyginamas Europos krepšinio žaidimą su NBA, Arvydas sako, kad

NBA lygos žaidimas esąs daug greitesnis, tenka daug šokinėti. Taip, kad žaidžiant poilsiauti laiko nesa.

Sabonui jau 30 metų. Su "Portland Blazers" krepšinio komanda pasirašęs 5-kiems metams kontraktą, maždaug už 12 milijonų dolerių. Portland jis nusipirko už 750,000 dol. namus. Greit atvažiuos jo žmona Ingrida dviem vaikais: Žygimantu ir Tautvydu. Amerikiečiai nustebina, sako straipsnio autorius Filp Bondy, nes Amerikoje panašiu vardų girdėti jiems neteksią. (Taip sakydamas, autorius klysta, nes ir Žygimantų, o tuo labiau Tautvydų, Amerikoje rasti būtų nesunku). Straipsnis pabaigoje rašoma, kad Sabonis savo aukštį bus paveldėjęs iš senelio, nes abu jo tėvai aukšti nebuvo. Senelis buvęs 6 pėdų ir 7 inčų. Arvydas mėgsta alų ir dideles amerikietiškas mašinas, o nemėgsta interviu. A. Sabonis sirgalių prašo (tuo tarpu) jam laišku nesiųsti, nes jis dar neturi pašto dėžutės numerio.

p. palys

Vorų pritaikymas medicinoje

Vorai, kurie dažnai laikomi kovos ir mirties simboliais, kaip paaiškėjo, ne tokie jau beverčiai, nes vienos rūšies vorų gaminamas šilkas yra toks tvirtas ir atsparus bakterijoms, kad jis, tikimasi, bus naudojamas žaizdų susiuvimui.

Nenuodingų vorų gaminamas tinklas yra daug tvirtesnis už šilkaverpių, kurių šilkiniai siūlai naudojami chirurginių žaizdų susiuvimui, pabrėžė Wyoming universiteto farmakologijos profesorius Dr. M. Delwar Hussain, ilgus metus tyrinėjęs galimybę šiuos vorus panaudoti medicinoje. Vorų šilkas gali būti pritaikomas, gydant nutrukusias sausgysles ar kojų raiščius.

Mokslininkas nuodugnai išnagrinėjęs voro šilko molekulinę sandarą, priėjo išvados, kad analogiškus tik sintetinius siūlus galima išgauti laboratorijoje. Tai būtų daug lengviau, negu auginti didžiulį kiekį vorų, kurių dydis atitinka 25 centų monetos dydį.

Profesorius Hussain pasakojo, kad apie du metus jis tyrinėjo vorų pritaikymo medicinoje praktines galimybes, bandymus atlikdamas su žiurkėmis. Mokslininkas šiems bandymams žada paskirti dar penkerius metus, tirdamas žmogaus kraują reakcija vorų šilkui. Vorų šilkas visiškai nenuodingas ir nesukelia jokios reakcijos, kas duoda vilčių, kad galėsime juos naudoti kaip implantus, o taip pat jie turi didelį atsparumą bakterijoms ir grybeliams, kas užtikrina jų panaudojimo galimybes.

Voro siūlai paslankūs tempimui ir netirpūs, kas dar kartą mus įgalina tikėti, vorų pritaikymo medicininėje praktikoje galimybėmis.

pagal AP

Sudarydami testamentus, nepamirškite geriausio draugo - "Darbininko", kuris kiekvieną savaitę skelbia naujienas lietuvių namuose.

NAUJOVĖ!

Pirmas CD vaikams lietuvių kalboje!

Puiki dovana Kalėdų ar bet kokia kita proga!

Šiuo metu galima įsigyti Romualdo Zablecko išleista lietuvių liaudies dainų albumą vaikams "Išėjo tėvelis į mišką".

Gera žinoma dainos suskamba visiškai naujai, tad smagios klausytis ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Irašas darytas Colorado valstijoje.

Norintieji įsigyti albumą, prašomi čekį arba money orderį siųsti adresu:

Romas Home Studio

1327 SW 22nd St.

Loveland, CO 80537

Vieno CD kaina - 10 dol., audio kasetės - 6 dol., arba 14 dol. už abu. Dar pridėti 2.50 dol. už persiuntimą.

Dėl užsakymų didesniu tiražu skambinti telefonu (970) 663-4684 - geriausiai po 6 val. vak. (sk.)

PAPIGINTOS KAINOS KELIONĖMS Į VILNIŲ

	Lapk. 1 - gruodžio 9 sausio 1 - kovo 31, 96	gruodžio 10 - gruodžio 31
Iš New York nuo	\$600.00	\$700.00
Iš Chicagos	\$620.00	\$810.00
Iš Seattle	\$842.00	\$954.00

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave
Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273

(800) 955-7370

(201) 947-2189

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

- Dabar siuntiniai pasiekia Lietuvą per naują Klaipėdos konteinerių terminalą.
- Greitai ir saugiai jūsų siuntiniai pristatomi gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.
- Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

Gruodžio mėnesį siuntinius surinksime:

BROCKTON, MA	gruodžio 7 d.
LOWELL, MA	gruodžio 8 d.
LAWRENCE, MA	gruodžio 8 d.
NASHUA, NH	gruodžio 8 d.
WORCESTER, MA	gruodžio 9 d.
WATERBURY, CT	gruodžio 9 d.
HARTFORD, CT	gruodžio 9 d.
CAPE COD, MA	gruodžio 13 d.
BROOKLYN, NY	gruodžio 16 d.
BRIDGEPORT, CT	gruodžio 16 d.
PUTNAM, CT	gruodžio 20 d.
PROVIDENCE, RI	gruodžio 20 d.

Oro paštu Kalėdų siuntiniai priimami iki gruodžio 16 dienos.

Informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

Order
Calendars
&
Christmas Cards
Early!
(English)
Vincent A. Katinas
(718) 238-9622

**ATGIMUSIOS
LIETUVOS DAINOS**
Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai
9 val. r. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

NOVEMBER PICK-UP SCHEDULE

11/23 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
11/25 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
11/28 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
11/30 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
	BALTIMORE, MD	4-5 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$550 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$570 r.t.
One way to Vilnius \$360

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimas

Lietuvos kariuomenės šventės pagrindu Žuvusiųjų už Lietuvos laisvės pagerbimą rengia LKVS-gos Ramovės Bostono skyrius, vadovaujamas Martyno Dapkaus. Tas pagerbimas bus dviejų dalių. Šventės išvakarėse Laisvės Varpo laidoje lapkričio 19 d. buvo perduota speciali programa, paruošta buv. Laisvės Varpo vedėjo Petro Viščinio.

Ji ir sudarė lyg įvadą į pagrindinį Žuvusiųjų už Lietuvos laisvės pagerbimą, kuris vyks lapkričio 26 d. tokia tvarka: 1. Šv. Mišios su atitinkamu pamokslu Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone, organizacijoms dalyvaujant su vėliavomis. Tai bus 10 val. 30 min. ryto. 2. Tuoj po Šv. Mišių 1 val. po pietų iškilmingas susirinkimas So. Bostono Lietuvių Piliečių d-os namo trečio aukšto didžiojoje salėje, 368 W. Broadway, So. Bostone, MA. Ten pagrindiniu kalbėtoju bus JAV aviacijos pulk. lt. Donatas Skučas, kuris drauge su kitais šio krašto karininkais lietuviams yra paruošęs planą dabartinei Lietuvos kariuomenei suorganizuoti ir yra nuvežęs tą planą Lietuvos vadovybei ir karinių pajėgų organizatoriams. Jo kalbos Bostone tema: "Lietuvos kariuomenė tada ir dabar". Meninę programą šioje Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimo dalyje atliks Montrealio vyrų oktetas iš Kanados.

Į šį renginį atvyks Lietuvos generalinis konsulas dr. Petras Anusas iš New Yorko ir atveš Lietuvos Prezidento Algirdo Brazausko dekretu skirtus Gedimino ordinus Juozui Kapočiui ir Petriui Viščinui už jų plačią veiklą Lietuvos labui. Tie ordinarai bus įteikti tuoj po pulk. lt. Donato Skučo kalbos. Tuo reikalu su Lietuvos generaliniu konsulu susitarė LB Bostono apylinkės valdyba, talkinama kitu organizacijų.

Taigi, šiemet Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimas Bostone vyks daug plačiau, reikšmingiau ir iškilmingiau, negu per eilę ankstyvesnių metų, kada visas dėmesys buvo kreipiamas į laisvės Lietuvai atgavimą. Dabar reikalingos pastangos atgauti laisvei įtvirtinti, sugriautam gyvenimui atstatyti, tautos konsolidacijos pasiekimui.

Martynas Dapkus

A.† A.

VYTAUTUI KERBELIUI

mirus, jo žmoną Alvitą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Irena ir Jonas Vilgaliai

A.† A.

ELENAI GRUDZINSKIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiamė dukroms: Eugenijai Treimanienei, Nijolei Kent, Aldonai Grinienei, Rimai Gudaiienei, jų šeimoms, anūkams, proanūkiams ir visiems artimiesiems.

Irena ir Jonas Vilgaliai

A.† A.

KAZIMIERUI KRUŠINSKUI

iškeliavus Amžinybėn, jo dukterims: Aldonai, Danutei, Stasei, Irenai ir sūnui Antanui su šeimomis reiškiamė gilią užuojautą.

Albina Balsienė

Grażina ir

Vladas Biknevičiai

Zita Dapkienė

Alvita Kerbelienė

Loreta Kynienė

Birutė ir

Jonas Mikalauskai

Jonas Rauba

Sofija ir Stasys Vaškiai

A.† A.

ELENA MIEŽINYTĖ - GRUDZINSKIENĖ

Mirė 1995 m. lapkričio 8 d., 4 val. ryte, Palms of Pasadena Ilgoninėje, St. Pete Beach, FL, sulaukusi 98 su puse metų. Gimė Juodžių kaime, Kėdainių apskrityje.

Vellonė buvo a. a. pulk. Vlado Grudzinsko našlė.

Savo spalvingai tapytais paveikslais bei keramikinėmis mozaikomis ir jūrų geldelių skulptūromis labiausiai buvo žinoma Chicago, New Yorko ir St. Pete Beach, lietuviams, kur ji dalyvavo keliose grupinėse parodose, o Chicagoje suruošė ir individualią parodą.

Vellonė tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje buvo aktyvi visuomeninėje veikloje ir priklausė L.D.K. Birutės dr.-jai, Lietuvos Dukterų dr.-jai, Lietuvių Bendruomenei, Lietuvių Moterų Federacijai bei vietiniams klubams.

Gilliam nuliūdime ilko dukterų šeimos -- Eugenija Treimaniene, Nijolė ir Valentinas Kentai, Aldona ir dr. Gediminas Griniai, Rima ir Antanas Gudaičiai, penki anūakai, keturi proanūakai ir kiti giminės Lietuvoje ir Amerikoje.

Atsisveikinimas su vellone įvyko š. m. lapkričio 10 d., penktadienį, St. Pete Beach, FL.

Palaidota šeštadienį, 2 val. popiet, Volusia Memorial kapinėse Ormond Beach, FL.

Liūdinčios dukters su šeimomis

Žymusis Lietuvos dainininkas ir artistas Vytautas Kernagis savo koncerto metu Lemonte prie Chicago spalio 22 d. neužmiršo į sceną pakviesti ir pačių jauniausiųjų klausytojų, su kuriais net vieną dainą sudainavo. Jo dainų klausėsi apie 400 tautiečių.

Ed. Šulaičio nuotrauka

Laikas pažaboti spaudos vėžį

Jau ne kartą mūsų lietuviškuose laikraščiuose buvo kreiptasi į savo bendradarbius prašant, kad tie patys per kalkę ar kaip nors kitaip padauginti straipsniai, korespondencijos, net ir tos pačios fotografijos, nebūtų siunčiami į kelis, o tik į vieną, savo paties pasirinktą laikraštį.

Štai ką, tuo reikalu savo vedamajame rašė "Draugas" (1990 m., balandžio 20 d., Nr. 77): "... Kita šiuo metu spaudos kenkėjų rūšis yra vadinami "kalkiniai" rašytojai. Jie nesupranta, kad tegalima tik viename laikraštyje tuo pačiu reikalu bendradarbiauti. Pasikartojantieji rašiniai yra ne spaudos "susinimas", kaip paprastai žmonės vadina, bet tiesiog jai kenkimas, noras jį greičiau sunaikinti, redaktorius ir skaitytojus apgauti... Dažnai gerai save laiką bendradarbiai užgauna kitų laikraščių skaitytojus, nekalbant apie redaktorius, kai sugeba tik vienodus rašinius pasiūsti net keliems laikraščiams..."

Panašiai kaip ir "Draugas" rašė ir "Pasaulio lietuvis" redakcija (1991 m., gruodžio Nr. 12/266): "... Beveik kiekvieną mėnesį ir iš šio žurnalo redakciją ateina po tokį "kalkinį" rašinį. Ir dabar, kai rašiniai paruošiami kompiuteriu ir kai nuospaudų gaminimo mašinos yra beveik tobulos kokybės, labai sunku atskirti, ar atsijus originalas, ar nuospauda. Ir apmaudas apima tik tada, kai išspausdintas rašinį "Pasaulio lietuvių" pamatai, kad jis jau anksčiau išspausdintas kuriame nors kitame periodiniame leidinyje. O skaitytojas pyksta, kodėl jis maitinamas jau pasenusia, kitur skaityta medžiaga, ir klausia,

kodėl už tą patį straipsnį jam reikia mokėti du kartus: vieną prenumeratą vienam laikraščiui, kitą - kitam?

Tuo reikalu besisielodami "Tėviškės Žiburiai" savo vedamajame (1995 m., spalio 31 d., Nr. 44) rašo: "Kitas labai svarbus dalykas, jau ne kartą keltas, bet vis pamirštamas ar iš principo nepaisomas - tai "kalkinių" straipsnių teikimas laikraščiams. Pastaruoju metu tenka patirti, kad plinta vis daugiau straipsnių, siunčiamų iš karto bent dviem ar net keliems laikraščiams..."

Skaitantieji ne vieną lietuvišką laikraštį tai lengvai pastebi ir su pagrindu nusiskundžia. Siuntinėjamas tų pačių tekstų keliems laikraščiams tik alina mūsų spaudą, daro ją vienodą ir tuo pačiu nebeįdomią. Negerbiamas ne pats lietuviškas žodis, kai jis sumenkintas ir kaip pastumdėlis turi tarnauti ne vienam ponui. O juk kiek daug turime savo kalboje žodžių tam pačiam dalykui išreikšti. Tų pačių tekstų, siuntinėjamų visiems, ne viena redakcija nenori, bet dažnai pasijunta apgauta, kai nėra priemonių ir galimybių patikrinti, ar tas straipsnis tik vienam laikraščiui teskirtas."

Kaip matome dėl tų nelemtų "kalkinių" rašinių jau buvo nemažai rašyta. Deja, atrodo, kad "kalkinių" rašinių autorių akys to nepastebi. O gal "kalkinių" rašinių autoriai nieko kito neskaito, išskyrus tik tai, ką patys parašo?

Laikas atsiriboti nuo "kalkinių" rašinių, nes tai spaudos vėžys, kuris ją žiauriai žaloja ir naikina.

p. palys

Su dail. Almiu Zyle atsisveikinus

Dail. Almis Zylė prie vieno iš savo darbų.

Š. m. spalio 13 d. ankštų rytą po ilgos ir sunkios ligos mirė dailininkas Almis Zylė - Antanas Zelenkevičius.

Dailininkas gyveno New Yorko miesto centre - Manhattane, kur turėjo darbo studiją ir butą. Gyveno vienas atsiskyręs nuo New Yorko lietuvių ir nuo savo giminių. Todėl apie jo gyvenimą mažai kas žinojo. Buvo atsidėjęs tik savo menui. Paskutiniu laiku dirbo Modernaus meno muziejuje, vidaus apsaugos ir tvarkos palaikymo skyriaus vyresniuoju prižiūrėtoju, kur jis išdirbo 20 metų. Sulaukęs 65 metų, išėjo į pensiją.

Dailininkas Amerikoje praleido daugiausia laiko. Čia jis išsimokslinęs pradėjo mokytojauti. Meną dėstė įvairiose aukštesnėse mokyklose. Ten dirbdamas, dar ir mokėsi, išreikšdamas save per meną įvairiai: buvo tapytojas, skulptorius, kūrė iš keramikos, dirbo ir iš stiklo.

Buvo gimęs 1925 birželio 17 d. Kaune. Ten gavo pradinį išsilavinimą, bet savo gyvenimo didžiąją dalį praleido Amerikos Valstijoje. Sudeginti dail. A. Zylės pelenai bus nuvežti į jo mylimą Kauną ir palaidoti šalia tėvų ir artimųjų giminių.

V. Steponis

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai atsiente metinę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiai stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 40 dol.: Vincas Skladaitis, Waterbury, CT; Bronis J. Kaslas, Wyoming, PA.

Po 30 dol.: Geo J. Gliudys, Jr, West Covina, CA; Al. Liepinaitis, Riverside, IL; A. Bukys, Willowick, OH.

Po 20 dol.: P. Dumas, Hamilton, Canada; Emilija Balciūnas, Hot Springs, AK; Stasė Prekerienė, San Jose, CA; S. Augaitis, Watertown, CT; Vl. Biknevičius, Seminole, FL; J. Tamasauskas, Tequesta, FL; Adelaida Balbata, St. Petersburg, FL; Elena Baltrušaitienė, Chicago, IL; Angela K. Lawler, Westminster, MD; Josephine Lapsys, Dedham, MA; F. Kontautas, So. Boston, MA; A. Miner, Westborough, MA; A. M. Wackell, Worcester, MA; Jane Norusis, Allentown, NJ; K. Bugeinis, Blairstown, NJ; Birute Podleckis, Linden, NJ; Mirga Vičiulis, Elmhurst, NY; Dr. Giedrė Kumpikas, Hollis Hills, NY; Stasė Bobelis, Kingston, NY; A. Vedeckas, Massapequa, NY.

Po 15 dol.: Br. Jaras, Kenosha, WI; Angelė Jonynas, Berlin, CT; M. J. Liauba, Cincinnati, OH; Antanina Bigenis, Holland, PA; Renata Kucas, Drexel Hill, PA.

Po 11 dol.: J. Grinius, Wethersfield, CT.

Po 10 dol.: J. Astas, Hamilton, Ont., Canada; J. Dragūnienė, St. Laurent, Que., Canada; M. Biknaitis, Santa Monica, CA; V. ir L. Barkus, Van Nuys, CA; Mrs. A. Semaska, New Britain, CT; R. Zujus, Uncasville,

CT; B. Budzinauskas, Waterbury, CT; Vl. Barius, Lake Worth, FL; A. Kavaliunas, New Smyrna Beach, FL; J. Babravičius, St. Petersburg, FL; Stella Venckus, So. Pasadena, FL; Elena Paliulis, Cambridge, NJ; A. Udry, Jackson, MI; Domicelė Račkauskaitė, Nashua, NH; Frances Mackevičius, Old Bridge, NJ; J. V. Miknevičius, Linden, NJ; S. Zebertavičius, Parlin, NJ; G. Žilinskas, Dix Hills, NY; Nijolė Baltrušionis, Briarwood, NY; Helen Gagas, Woodhaven, NY; M. Bajorunas, Ridge, NY; R. Markevičius, Woodhaven, NY; A. Sakalas, Woodhaven, NY; Antanina Grajauskas, Cliffside Park, NJ; S. Marcinkevičius, Queensbury, NY; J. Dabuzinskas, Richmond Hill, NY; R. Ziausys, Warwick, NY.

Po 5 dol.: Lucy Gudelis, Hot Springs, AK; Margaret Vildzius, Bethesda, MD; Elena Valuntis, Severna Park, MD; B. Augonis, So. Boston, MA; Anna Malinauskas, Camden, NJ; Adelė Lauraitis, Linden, NJ; L. Rimkus, Parlin, NJ; Ona Adams, Brooklyn, NY; B. Svogun, Elmont, NY; Anne Dauris, Roosevelt Island, NY; Stefa Mikulskis, Woodhaven, NY; P. Makarauskas, Philadelphia, PA.

Kiekviena auka yra didelė pagalba "Darbininkui". Laikraščio ateitis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Už kiekvieną auką nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko Administracija

Susprogdintas "Lietuvos ryto" priestatas

Vilnius, lapkričio 17 d. "Kai sprogdinamos didelių laikraščių redakcijos, tai ne tik teroristinis, bet ir politinis aktas", sako didžiausio Lietuvos dienraščio "Lietuvos rytas" vyriausiasis redaktorius Gedvydas Vainauskas.

Ketvirtadienį 23.40 val. Vilniaus centre nugriaudėjo sprogimas, smarkiai apgriovęs baigiamą statyti "Lietuvos ryto" redakcijos priestatą. Sprogimas įvyko praėjus tik 10 minučių po to, kai išėjo jame dirbę statybininkai, todėl žmonės nenukentėjo.

Sprogimas pažeidė priestato konstrukciją ir yra iškilęs pavojus, kad statinys gali visiškai sugriūti. Taip pat smarkiai nukentėjo pagrindinis redakcijos pastatas, kurio viduje išdužo stiklinės pertvaros, apgadinti ir redakciją supantys kiti pastatai.

Vyriausiasis redaktorius G. Vainauskas padarytus "Lietuvos rytui" nuostolius vertina maždaug 400 tūkst. litų. Susprogdintas priestatas nebuvo apdraustas.

Manoma, kad sprogmenys buvo padėti priestate, į kurį galima patekti tik per pagrindines redakcijos patalpas. Jose nuolat yra vienas budintis, tačiau, kadangi dirbo statybininkai, į priestatą su jais nesunkiai galėjo patekti ir pašaliniai žmonės. Sprogmenys taip pat galėjo būti padėti iš lauko į antrame priestato aukšte esantį balkonėlį.

Po sprogimo buvo dingęs ryšys tarp redakcijos ir spaustuvės, todėl buvo iškilęs pavojus, kad vėluos penktadienio laikraščio numeris. Tačiau per porą valandų ryšį pavyko atkurti.

Kadangi visi redakcijos darbuotojai sveiki ir kompiuteriai veikia, pavojaus, kad gali sutrikti laikraščio leidyba, nėra. Tai patvirtino vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas Algimantas Budrys.

Paklaustas apie galimas sprogimo priežastis, G. Vainauskas

užtikrino, kad redakcija "nėra iškūsiu nagų" į jokias neteisėtas machinacijas. Jis kėlė dvi versijas: pirmoji - kad tai gali būti kerštas už publikacijas, nes "Lietuvos rytas" nuolat daug rašė apie nusikalstamumą, o, pasak vyriausiojo redaktoriaus, "šis ruduo buvo itin derlingas tokio tipo publikacijomis".

Kita galima sprogdinimo versija, tai "kažkokių jėgų" noras destabilizuoti padėti Lietuvoje, mano G. Vainauskas. Jis nenurodė, kokias jėgas turi galvoje.

Tokie sprogdinimai kenkia šalies prestižui ir įvaidžiui, sakė vyriausiasis redaktorius ir pabrėžė nežinąs analogų pasaulyje, kad būtų sprogdinami didžiausių redakcijų pastatai.

Daugiau nei 76 tūkst. egzempliorių tiražu išeinančio "Lietuvos ryto" redakcija su naujuoju priestatu siejo dideles viltis. Pagrindinio pastato kambariuose dirba net po septynis žurnalistus. Todėl tikėtasi, kad į naująjį priestatą iškėlus laikraščio priedo vilniečiams "Sostinė", taip pat ekonomikos redakcijas bei būdintuosius redaktorius, dirbti bus galima laisviau. Ketinta ten pat išplėsti ir labai ankštą tokiam dideliame laikraščiui kavinę.

Ryte išminuotojai dar kartą patikrino priestatą, tačiau daugiau sprogdinimų nerado.

Sprogimą "Lietuvos ryte" tiria Vilniaus miesto vyriausiasis policijos komisariatas. Naktį įvykio vietoje lankėsi Vilniaus vyriausiasis komisaras Vytautas Leipus. Penktadienį "Lietuvos Ryto" redakcijoje taip pat lankėsi Seimo LDDP frakcijos vadovai Gediminas Kirklilas ir Justinas Karosas.

Tai didžiausias išpuolis prieš Lietuvos spaudą po dienraščio "Respublika" vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojo Vito Lingio nužudymo prieš dvejus metus.

AGEP

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 71712.107@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Kultūros Židinio kavinė veiks sekmadienį, gruodžio 3 d. nuo 12 iki 5 val. popiet Kultūros Židinio apatinėje salėje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Bus cepelinai, namie darytos dešros ir kitas skanus maistas, taip pat ir namie kepti skanumynai, atgaiva. Bus rodoma vaizdažustė. Savo apsilankymu paremsite Kultūros Židinio išlaikymą.

Naujųjų Metų sutikimas rengiamas Kultūros Židinio didžiojoje salėje š. m. gruodžio 31 d., 8:30 val. vak. Bus karšti lietuviški patiekalai, šampanas, šokių muzika. Rengėjai: Kultūros Židinio vadovybė, NY Atletų klubas, LB apylinkė "Vermė" ir LB Queens apylinkė.

Pranciškonų vadovybės posėdžiai vyks lapkričio 28 ir 29 dienomis pranciškonų Prisiškėlimo vienuolyne Toronte, Kanadoje. Dalyvauja: provincijolas Tėv. Placidus Barius, viceprovincijolas Tėv. Augustinas Simanavičius, patarėjai: Tėv. Pranciškus Giedgaudas, Tėv. Rafaelis Šakalys ir Tėv. Jonas Bacevičius.

"Darbininko" 1996 metų gražus spalvotas kalendorius jau baigiamas spausdinti. Jis bus išsiuntinėtis visiems skaitytojams antrąją gruodžio mėn. savaitę. Bus įdėtas laiškas su atkarpėle, kurią galima panaudoti mokant už laikraščio metinę prenumeratą. Bus ir gražinimo vokelis. Kalendorius yra didesnio formato.

Tradicinės skautų kūčios bus gruodžio 16 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. Kultūros Židinio didžiojoje salėje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Programėlė išpildys Mairono lituanistinės mokyklos mokiniai. Kūčias rengia vyr. skautų židinys "Vilija". Atskiras vietas arba stalus užsisakyti iš anksto pas A. Žukienę tel.: 516 487-3704, arba A. Katinienę, 718 846-1210.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims lapkričio 25 dieną, šeštadienį, nuo 12 iki 1 val. popiet, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovai siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose gruodžio 16 d., šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet. Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis gali paimti siuntinius iš namų. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių, žiūr. skelbimą 6-tame psl.

"Darbininko" konkursui atėjo dar vienas 16 puslapių darbas, pasiūstas iš Kretingos spalio 31 dieną, pagaliau pasiekė "Darbininko" redakciją. Tai straipsnis: "Ko Rūpintojėlis laukia iš mūsų?". Autorius pasirašė Vilkmėrgėlės slapyvardžiu.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinukę ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mieli skaitytojai nuosirdžiai prašomi laiku pratešti prenumeratą ar sumokėti atsilikusių mokesčių.

Apriškimo parapija lapkričio 26 dieną, sekmadienį, organizuoja Padėkos šventę. Parapijos taryba ir klebonas kun. Vytautas Palubinskas kviečia atsilankyti ne tik parapijiečius, bet ir visus, neseniai atvykusius iš Lietuvos. Po 11 val. mišių parapijos apatinėje salėje bus galima papietauti, susipažinti, pabendrauti, veiks baras. Dėl inf. skambinti tel.: (718) 387-2111. Bažnyčios adresas: 259 North St., Brooklyn, NY 11211.

Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga, kaip ir anksčiau, skaitytojais yra kviečiami sveikinti draugus ir artimuosius per "Darbininką." Jūsų sveikinimas tokiu būdu pasieks didesni sveikinamųjų skaičių, o Jūs sutalpinsite laiko ir pinigų, kuriuos išleistumėte pirkdami atvirukus, rašydami, siųsdami. Nelaukite paskutinės prieškalėdinės savaitės, atsiųskite savo sveikinimus iš anksto - jau dabar. Įdėsim juos į du prieškalėdinius numerius. Už pridėtą auką spaudai stiprinti dėkojame iš anksto.

Psichologė Nijolė Kudirka, Ph.D. turi savo kabinetą Manhattan centre. Ji yra psichologijos daktarė ir konsultacijomis padeda spręsti įvairiausias šeimos, asmenines ir darbo problemas. Kalba lietuviškai. Žiūr. jos skelbimą antrame "Darbininko" puslapyje.

New Yorko maratono bėgime lapkričio 12 d. dalyvavo 27,000 bėgikų. Maratono ilgis 26 mylios. Bėgikai buvo suvažiuavę iš įvairių pasaulio kraštų. Iš Lietuvos atvyko Emilis Augustinas ir Gediminas Jurėnas. Taip pat bėgime dalyvavo ir Gedimino tėvas Valdas Jurėnas, į New Yorką atvykęs prieš trejus metus. Iš Toronto dalyvavo Romanas Matijošius. Geriausiai pasirodė Emilis Augustinas.

Rolandas Grybauskas Manhattan turi savo skelbimų agentūrą. Jis yra žinomo krepšinio Vytauto Grybausko sūnus. Dabar abu žaidžia tenisą. Rolandas iš kelių teniso bendrovių gavo įvairios teniso aprangos, kuri sveria apie 400 svarų. Jis aprangą dovanoja keliems Lietuvos teniso klubams. Dovanų persiuntimui į Lietuvą vadovauja Algirdas Jankauskas.

Neaiškūs spaudos kioskų likimas

Vilniaus savivaldybėje įvyko pasitarimas dėl akcinei bendrovei "Lietuvos spauda" priklausančių 10 spaudos kioskų su cigarečių "Prince" reklama. Prieš metus šie raudoni kioskai buvo pastatyti labiausiai pastebimose Vilniaus vietose. Tuo metu Vilniaus miesto kalbos tvarkytoja pareiškė, kad firmos "House of Prince" prekės ženklas "Price" pažeidžia Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymą ir miesto valdybos potvarkius. Ji pareikalavo, kad iškaba "Lietuvos spauda" būtų įtaisyta virš reklamos skydo "Prince" ir abiejų užrašų raidės būtų vienodo dydžio. Per visus šiuos metus įvairiose įstaigose buvo diskutuojama, ar šiuo atveju pažeidžiamas Valstybinės lietuvių kalbos įstatymas. Seimo lietuvių kalbos komisija nutarė, kad nepažeidžiamas. Be to, daugiau nei prieš metus Lietuva pasirašė Paryžiaus konvenciją, kuri saugo prekių

Pianistė Aldona Kepalaitė iš New Yorko praėjusią vasarą koncertavo Vilniuje. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Gerieji samariečiai gyvena Kaune

Arūnas Kulikauskas

Lapkričio 11 dieną Manhattan, NY, Amerikos japonų bažnyčioje (Japanese American United Church), buvo paminėtas ir prisimintas Japonų ambasadorius Lietuvai 1940 m. Ciunte Sugihara ir jo žmona Yukiko, kurie, prasidėjus karui, išdavė iš Lenkijos pabėgusiems žydams per 6,000 vizų išvažiuoti į Japoniją per Rusiją.

Tuo metu Japonija jau buvo pasirašiusi paktą su Vokietija ir nenorėjo daryti nieko, kas prieštarautų bendriems geriams santykiams. Ciunte Sugihara nusprendė išduoti visas savo valia, prieštaraujamas Japonijos Užsienio reikalų ministerijos draudimui. Jo žodžiai žmonai buvo - "jeigu aš paklusu vyriausybei, aš nusikalsiu Dievui". Prieš tai gavęs rusų konsulato sutikimą, kad tie praleis žydus per savo teritoriją iki Japonijos, Sugihara ėmė rašyti visas. Rašė nuo ryto iki vakaro be valgio, pradėdamas nuo liepos mėn. 29 d. visą mėnesį. Rašydavo iki nutirpdavo rankos, ir žmona darydavo vakare masažus. Jie gavo vyriausybės nurodymą persikelti į Berlyną, ir paskutinės visas Sugihara išdavė jau judant traukiniui. "Mes manėme, kad esame gime kaip tik šitam darbu - išgelbėti tūkstančius gyvybių..."

Po karo Ciunt Sugihara buvo pašalintas iš diplomatinės tarnybos ir turėjo ieškotis atsitiktinių darbų išlaikyti šeimai. Jis mirė prieš 10 metų Japonijoje. Pagerbimo vakare kalbėjo Lie-

Knygos - geriausios dovanos šventėms

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1,50 dol.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1,50 dol.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbantiems. 328 psl. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1,50 dol.

"Lithuania 700 Years", angliškai parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knygą redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis.; 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant ir persiuntimą.

"Tautos sukilimas 1941", pirmoji dalis "Be šūvio". Autorius Pilypas Narutis, pats organizavęs sukilimą, aprašo savo kartos pastangas aršioje lietuvių tautos kovoje su okupantais atgauti laisvę. Apima laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d. Knyga turi 404 psl., puikiai išleista. Spalvotas viršelis - A.

Nelegalūs emigrantai - per sunki našta Lietuvos biudžetui

Lietuvos Seimo užsienio reikalų komitetas siūlo sustabdyti Pabėgėlių įstatymo veikimą, kol Lietuva negaus žadėtos užsienio valstybių paramos. Nelegalūs emigrantai - per sunki našta Lietuvos biudžetui.

Šiais metais Lietuvoje jau sulaukta daugiau kaip 1500 nelegalių emigrantų. Lietuva - pirmoji iš Baltijos valstybių priėmė Pabėgėlių įstatymą. Švedija žadėjo 1.9 mln. kronų pabėgėlių stovyklos kūrimui buvusiam kariniame miestelyje Rukloje netoli Jonavos. Specialistų nuomone, Rukloje įrengta stovykla taps narkomafijos lizdu. Migracijos reikalų tarnybos pareigūnas teigia, kad šio įstatymo negalima sustabdyti, nes jis ir taip neveikia.

Šio įstatymo įgyvendinimui iš valstybės biudžeto negaunama pinigų. Tuo tarpu iš Jungtinių Tautų Vyriausiojo pabėgėlio komisaro valdybos gauta 84 tūkst. USD. Už šiuos pinigus bus kuriamas Pabėgėlių reikalų tarnyba. Kitais metais tikimasi dar didesnės paramos.

Sustabdžius Pabėgėlių įstatymo veikimą, į Lietuvai skirtos labdaros dalį pretenduotų Latvija, tvirtina Migracijos tarnybos pareigūnas.

Lapkričio viduryje Marijampolės rajono Trumpalių užkarde sulaikyti 45 Azijos šalių piliečiai. Apie juos policijai buvo iš anksto pranešta. Pabėgėlius iki sienos atvežė kažkoks automobilis, kurio vairuotojui jie sumokėjo nemažai pinigų.

Pasienio policijos žiniomis, šiuo metu Rusijoje yra apie 330 tūkst. pabėgėlių. Visi jie - galimi Lietuvos sienos pažeidėjai. Lietuvos pasieniečiai pripažįsta, kad Baltarusijos ir Rusijos sienos nėra apsaugotos. Per jas į Lietuvą plūsta nusikaltėliai ir pabėgėliai. Lietuvos valstybė šiuo metu išlaiko daugiau nei 100 nelegalių emigrantų. Pasak pareigūnų, vis sudėtingiau vyksta derybos su Baltarusijos pasieniečiais dėl pabėgėlių gražinimo.

AGEP

SKELBIMAI

Siūlo darbą

Help for elderly lady wanted in CT, 45 minutes from NYC. Light housekeeping, cooking, help lady to dress and bathe. Live in. 5 days per week, must speak English. Good salary. Please call (212) 255-5437. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 377-1401. (sk.)

Pašlaugos

TALPINTUVAI Į LIETUVĄ siunčiami kas savaitę. Siuntiniai, maisto siuntiniai, **komercinės siuntos** laivu arba oru - **air cargo.** TRANSPAK, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čeki \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siūsti JAV įgaliojiminiui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Kūčių plotkelės (Christmas Wafers) yra gaunamos "Darbininko" administracijoje. Viename voke yra po 5 plotkelės. Kaina 5 dol., įskaitant ir persiuntimą. Apsikeiskime plotkelėmis su giminėmis ir draugais Lietuvoje ir Kūčių vakarą pažysime juos esant drauge su mumis. Užsisakyti galima, atsiunčiant 5 dol. čekį:

Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207
Tel. (718) 827-1351
(darbo dienomis, nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet).

"Darbininko" skaitytoju galite tapti kiekvieną dieną, nelaukdamai Naujųjų Metų. Prenumerata skaičiuojama nuo užsisakymo dienos. Prenumerata viešiesiems metams - tik \$30.

Geriausia dovana artejančioms šventėms!

Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams!
Prenumerata viešiesiems metams - tik \$30.

Skelbkites "Darbininke" - pasidalinkite džiaugsmu, išreikškite užuojautą, pirkite, parduokite!

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta "Darbininko" nr. 29, aukojos:

Anne Barons, Colonia, NJ - 100 dol.
Eugenija, Kazys Kaspariunas, Elizabeth, NJ. - 25 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siūsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Knygos gaunamos rašant:
Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207